

SZOMBATHELYI EBI Napraforgó Bölcsőde **SZAKMAI PROGRAM**

Tartalom

1	AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT, ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI ...	5
1.1	Bölcsődei ellátás	6
1.2	Jogszabályi háttér	7
1.3	Napraforgó Bölcsőde célja:	9
1.4	Személyi feltételek	9
1.5	Tárgyi feltételek.....	10
1.6	Játékkészlet.....	14
2	A BÖLCŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI.....	17
2.1	A család rendszerszemléletű megközelítése.....	17
2.2	A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása	18
2.3	A családi nevelés elsődlegességének tisztelete	19
2.4	A kisgyermek személyiségének tisztelete	19
2.5	A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	19
2.6	A biztonság és a stabilitás megteremtése	20
2.7	Fokozatosság megvalósítása.....	20
2.8	Egyéni bánásmód érvényesítése	21
2.9	Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége.....	21
2.10	A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása.....	22
3	A BÖLCŐDEI ÉLET MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI.....	22
3.1	„Saját kisgyermeknevelő”-rendszer	22
3.2	Gyermekcsoportok szervezése	23
3.3	Tárgyi feltételek.....	24
3.4	Napirend	24
4	Családok támogatásának módszerei és lehetőségei.....	25
4.1	A családlátogatás	25
4.2	Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	25
4.3	Napi kapcsolattartás.....	25
4.4	Egyéni beszélgetés.....	26
4.5	A szülőcsoportos beszélgetések.....	26
4.6	Szülői értekezlet	27
4.7	Indirekt kapcsolattartási formák	27
4.8	A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel	27
	<i>A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül .....</i>	<i>27</i>
	<i>Bölcsőde és óvoda kapcsolata .....</i>	<i>27</i>
	<i>Egyéb kapcsolatok.....</i>	<i>27</i>
5	A BÖLCŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI.....	28
5.1	Tanulás.....	28
5.2	Gondozás	29
5.3	Játék	29
5.4	Mozgás.....	30
5.5	Mondóka, ének	31
5.6	Vers, mese	31
5.7	Alkotó tevékenységek.....	31
5.8	Egyéb tevékenységek	32
6	ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK	32
6.1	Idegen nyelvi játékok.....	32
6.2	Babamuzsika.....	33

6.3	Pöttöm Torna:	33
6.4	Nyári testvértábor	33
6.5	Állatasszisztált terápia – terápiás kutyával	33
6.6	Szolgáltatások igénybevétele	34
7	DOKUMENTÁCIÓ	34
7.1	Bölcsődevezető által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok:	35
7.2	Kisgyermeknevelők által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok: ..	36
8	A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE	36
9	ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	37
10	GYERMEKEK, SZÜLŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK:.....	38
10.1	Szülők joga.....	39
10.2	Szülők kötelessége	39
10.3	A gyermek joga.....	39
10.4	A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja	40
11	AZ INTÉZMÉNYI MUNKAVÁLLALÓK JOGAI ÉS VÉDELME:.....	40
12	BÖLCSŐDÉNK RÉSZLETES SZAKMAI PROGRAMJA.....	41
12.1	Ősz	44
12.2	Tél	50
12.3	Tavaszi	53
12.4	Nyár.....	59
13	TEREPTANÁRI FELADATOK.....	61
14	SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ	61
15	TOVÁBBKÉPZÉSI FELADATOK	61
16	GYAKORNOKI PROGRAM BÖLCSŐDÉNKBEN	63
17	AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS ALAPJAI A CSECSEMŐK, A TIPEGŐK ÉS A KISGYERMEKEK TEKINTETÉBEN, AZ ÉTKEZÉSEK FAJTÁI, KÖRÜLMÉNYEI, MÓDSZEREI.....	63
18	FELHASZNÁLT IRODALOM	67
19	MELLÉKLET	68

Intézmény neve:

Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény

Intézmény székhelye:

9700 Szombathely, Bem József u. 33.

Tel.: 501-551

sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu

www.bolcsodeszombathely.hu

facebook: Szombathelyi Bölcsődék

Az intézmény telephelye:

Napraforgó Bölcsőde

A bölcsőde adatai:

9700 Szombathely, Bem József u. 33.

Tel.: 501-578

tasnadi.andrea@ebi.szombathely.hu

www.bolcsodeszombathely.hu

facebook: Szombathelyi Bölcsődék

Bölcsődevezető: Panker-Tasnádi Andrea

Ellátás típusa:

Bölcsődei ellátás

Bölcsődei csoportok száma: 6 db

Férőhelyszám: 78 fő

Nyitva tartás:

Hétfő – péntek: 6.00 órától – 18.00 óráig

A bölcsőde fenntartójának neve, címe, telefonszáma:

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Egészségügyi és Közszolgálati Osztály

Vinczéné dr. Menyhárt Mária

Osztályvezető

9700 Szombathely, Kossuth Lajos u. 1-3.

Tel. : 94/520-100

e-mail:vinczene.maria@szombathely.hu

1 AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT, ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

A szombathelyi Napraforgó Bölcsőde 1971. augusztus 20-án nyitotta meg kapuit, a kezdetektől módszertani feladatokat látott el először megyei szinten, majd 2003-tól Regionális Módszertani Bölcsődeként működik az intézmény.

Számos változás után, 2017-től a Magyar Bölcsődék Országos Egyesülete jelölte ki bázisintézményi feladatok ellátására a Napraforgó Bölcsődét.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény **Napraforgó Bölcsődéje 78 férőhellyel biztosítja a három éven aluli gyermekek** napközbeni ellátását.

Magyarország Kormánya által tett intézkedések kedvezően befolyásolták a bölcsődei ellátást igénybevevők számát. Folyamatosan emelkedik a bölcsődei ellátás iránti igény. A fiatal házaspár adókedvezménye, a babaváró hitel és a CSOK bevezetésével megnőtt a gyermekvállalási kedv, illetve a GYED extra kihasználása miatt az édesanyjak hamarabb térnek vissza a munka világába, mint korábban.

A szülők a bölcsődei felvételi kérelem leadásakor szinte kivétel nélkül a munkavégzést jelölik meg indoklásképp, ritkább esetben fordul elő, hogy egyéb ok miatt szeretnének bölcsődei ellátást (egyedülálló szülő, vagy egyéb élethelyzet, például főiskolai tanulmányok folytatása, hátrányos helyzet, védőnői javaslat, stb.)

Gazdasági, földrajzi jellemzők

Vas megye lakosainak száma 2011. óta nagyobb mértékben nem csökkent, a csökkenés a természetes fogyás következménye. (<http://nepesseg.com/vas/>) Tehát városunkat, Szombathelyt is ugyanazok a demográfiai tendenciák jellemzik, mint a magyar települések többségét.

(https://www.nyugat.hu/tartalom/cikk/demografia_oregedes_szombathely_statisztika)

Az elmúlt években a születésszám kis mértékben ugyan, de növekvő tendenciát mutat városunkban. A munkalehetőségek száma nem változott nagyobb mértékben az utóbbi időszakban. A környező településekről a bejárás könnyen megoldható.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 9 bölcsődéje a gyermekek szüleinek munkavállalását segíti elő, a rugalmas, szülők igényeihez igazított nyitvatartásával alkalmazkodik a munkavállalók szükségleteihez. Az intézmény segítséget nyújt akkor, ha a szülők átképzésen, munkaerő-piaci részvételt segítő programban vesznek részt, vagy középiskolai, felsőfokú tanulmányokat folytatnak. A bölcsőde biztosítja a szülők betegsége vagy egyéb szociális ok miatti rászorultság esetén is a kisgyermek szakszerű ellátását.

Bölcsődénk a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéjeként működik a Derkovits Gyula városrészen, amely a város nyugati felén terül el.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a város nyugati részén lakó családok, valamint a Gencsapáti, Torony és Sé településeken élők veszik igénybe elsősorban a bölcsődei ellátást bölcsődénkben. Pozitív tapasztalat, hogy a korábban már bölcsődénkbe járó gyermekek testvérei is hozzánk érkeznek a lakóhely közelségétől függetlenül.

1.1 Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében. /1997. évi XXXI. törvény 42.§ (1)/ A bölcsőde az (1) bekezdésen túl végezheti a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is. A bölcsődei ellátásban az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti gyermek legfeljebb hatéves koráig vehet részt.

Bölcsődénkben integráltan fogadjuk a szakértői véleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekeket. A sérült gyermekek ellátásához megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkezünk, illetve a Pedagógia Szakszolgálat szakembereinek útmutatása alapján végezzük a gyermekek ellátását, a korai fejlesztés támogatását. 2020/21-es nevelési évtől konduktor és egy gyógypedagógus segíti a bölcsődék munkáját a sérült, a mozgásfejlődésben megtorpant vagy magatartás és viselkedészavarral küzdő gyermekek ellátásával kapcsolatban.

A hátrányos helyzetű, szegény, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítése, ellensúlyozása fontos feladatunk.

Bölcsődénk a gyermekvédelem egyik első „jelző intézménye”, ahol a gyermekek a nap jelentős részét töltik. A hátrányos, rossz feltételek között növekvő gyermekeknek inger gazdag, a fejlődésüket pozitív irányba befolyásoló környezetben való nevelkedés lehetősége, esélyegyenlőségük, későbbi életpályájuk szempontjából fontos a bölcsődei ellátásban való részvétel.

1.2 Jogsabályi háttér

- 1992. évi XXXIII. törvény a Közalkalmazottak jogállásáról
- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításáról
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 2003. évi CXXV. törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 328/2011. (XII.29) Korm.rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közzétételre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 12/2022. (VII. 7.) önkormányzati rendeletének indokolása a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások térítési díjáról szóló 11/1993. (IV. 1.) önkormányzati rendelet módosításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 235/1997. (XII.17) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok, a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1992. évi LXIII. tv a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánításáról
- 9/1985. (X.3.) EüM- BkM együttes rendelete az étkezéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról
- 18/1998. (VI.3.9 NM rendelet a fertőző betegségek, és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésről
- 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatokról és véleményezéséről
- 226/2006. (XI.23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 78/2003. (XI.27) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságáról
- 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatókat nyújtó személyek vezetőképzéséről
- A Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja (2024.)
- Módszertani kiadványok (Tudástár), szakmai segédletek

A Napraforgó Bölcsőde szakmai programja a Bölcsődei Nevelés, Gondozás Országos Alapprogramjának megfelelően, a helyi sajátosságokat figyelembe véve készült.

1.3 Napraforgó Bölcsőde célja:

- A családban nevelkedő gyermek szakszerű nevelése a család erősségeire építve, a gyermek személyiségének elfogadásával, támogatásával.
- Fokozottan figyelünk az egyéni bánásmód megvalósítására, hiszen minden gyermek egyedi, egyéni és megismételhetetlen.
- Eltérő fejlődésű gyermek esetében a minél korábbi felismerés, jelzés, habilitáció és rehabilitáció segítése.
- Jól szervezett, rugalmas napirend kialakítása, mely igazodik az ellátandó korosztály igényeihez.
- Változatos tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása a mindennapok során.
- Megismertetni, megszerettetni a természetet, és állatok világát, környezettudatos gondolkodást.
- Programjaink által közvetíteni értékeinket, hagyományainkat.
- Alapellátáson túli szolgáltatásként konduktor által vezetett (TSMT jellegű) Pöttömorna délelőtti heti rendszerességgel saját tornaszobában kisgyermeknevelők közreműködésével
- Állatasszisztált terápia heti egy alkalommal elsősorban élményszerzés, azon túl pedig egészséges és SNI gyermekek ellátása esetén is komplex fejlesztő hatással bíró tevékenység, Állatasszisztált terapeuta szakember vezetésével és kisgyermeknevelők bevonásával.

1.4 Személyi feltételek

A Napraforgó Bölcsődében található a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény székhelye is, a szombathelyi bölcsődék vezetésének feladatait, illetve bázisintézményi tevékenységet, szakértői, duális képzőhellyel kapcsolatos teendőket 1 fő intézményvezető és 1 fő intézményvezető helyettes, 1 fő szaktanácsadó látja el, munkájukat 1 fő adminisztrátor segíti.

Bölcsődénkben egységenként 4 kisgyermeknevelő dolgozik. Szakmai munkájukat 4 bölcsődei dajka segíti.

Főzőkonyhánkon 2 fő szakács és 2 fő konyhalány látja el a gyermekek étkeztetését. Az udvar rendben tartásáról egy fő udvari munkás gondoskodik. A szakmai munkát egy fő bölcsődevezető és 1 fő bölcsődevezető helyettes irányítja.

Heti egy alkalommal Szombathelyi EBI konduktora vezeti a Pöttömtorna szolgáltatásunkat. SNI –s vagy fejlődésében segítségre szoruló, korai fejlesztésben részesülő gyermek esetében az intézmény gyógypedagógusával részt vesznek a fejlesztésben, szülővel és kisgyermeknevelőkkel előre egyeztetett időpontban.

1. táblázat Dolgozói létszámok

Betöltött munkakör	Létszám (fő)
Intézményvezető	1
Intézményvezető helyettes	1
Szaktanácsadó	1
Konduktor	1
Adminisztrátor	1
Gyógypedagógus	1
Bölcsődevezető	1
Bölcsődevezető helyettes	1
Kisgyermeknevelő	13
Bölcsődei dajka	4
Szakácsnő	2
Konyhalány	2
Udvari munkás	1
Összesen	30

1.5 Tárgyi feltételek

A bölcsőde helyiségei:

- Főzőkonyha
- Húselőkészítő
- Zöldségelőkészítő
- Szárazáru raktár
- Zöldségáru raktár

- Hűtőraktár
- Fekete mosogató
- Fehér mosogató
- Tisztítószerraktár
- Vegyi áruraktár
- Raktár (írószer és dekoráció)
- Mosó-és vasaló helyiség
- Dolgozói öltöző
- Tanulói öltöző
- Felnőtt mosdó zuhanyzóval
- Akadálymentes mosdó
- Takarítószer raktár
- Tornaszoba
- Sztár
- Megfigyelő szoba 2 db
- Felnőtt mosdó 3 db
- Dolgozói étkező
- Irodák 5 db
- Előadóterem/könyvtár
- Tálalókonyha
- Csoportszoba 6 db
- Játéktároló raktár 3 db
- Gyermekfürdő 3 db
- Gyermeköltöző 3 db
- Levegőztető terasz 3 db
- Külső játéktároló ház

A bölcsőde épülete az elmúlt évek során számos felújításon esett át. Összességében modern, esztétikus körülmények között tudjuk fogadni a hozzánk érkező családokat.

A főbejáraton belépve egy tágas aulába érkezünk, ahol mindig az évszaknak és ünnepeknek megfelelő dekoráció fogadja az érkezőket.

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet - a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit -, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja. A bölcsőde (2007. évben) komplex akadálymentesítése megtörtént az ellátotti csoportra specifikusan.

2024 nyarán minden helyiség festése megtörtént, parkettacsere volt az összes irodában, két gyermekcsoportban, ezenkívül az egyik gyermekfürdő is teljesen megújult, valamint az összes lámpatestet lecserélték.

Egy bölcsődei nevelési, gondozási egység - 3 egység található a Napraforgó Bölcsődében- két gyermekcsoportból, egy fürdőszobából és egy gyermeköltözőből állnak.

A fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik mindkét gyermekszobához, így biztosítja a szobában játszó gyermekekre a rálátást. A gyermek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyermek méretéhez és fejlettségéhez igazodnak. Felszerelése: 4 db gyermekmosdó (peremmagasság: 45 cm) hideg-meleg vízzel, keverő csappal; 3 db gyermek WC; 1db beépített gyermekfürdőkád, illetve zuhanytálca hideg-meleg vízzel, keverő csapteleppel, flexibilis zuhanyozóval; 2 db pólyázóasztal;

minden gyermek részére saját fésű és törülköző elhelyezésére alkalmas tartó; a gyermek teljes alakját mutató tükör a gyermek magasságában elhelyezve; fogmosópohár tartó. A Napraforgó bölcsődében a pelenkázó asztalok felett, egymástól külön álló fakkokban kerül elhelyezésre az otthonról hozott pelenka, törülköző és popsikrém. A fürdőszoba csempével borított, ami lehetővé teszi a fertőtlenítést.

A gyermeköltöző (átadó) a gyermekbejárat előteréből nyílik, a fürdőszobához átlátszó üvegezett ajtóval kapcsolódik. Felszerelése a gyermekek életkorához igazodik.

Megtalálható benne a gyermekek jelével ellátott szekrények, melyekben a ruhák kerülnek elhelyezésre, és cipőtároló. A gyermekek életkorához igazodóan a különböző csoportokban eltérő ülőalkalmasságok állnak a gyermekek rendelkezésére.

Ennek értelmében a csecsemő csoportban alacsonyabban lévő szivacsok, szőnyeg, míg nagycsoportban már kis padok is megjelennek erre a célra. A szekrények úgy vannak kialakítva, hogy a balesetvédelmi előírásoknak megfelelnek, így minimálisra csökkentik annak az esélyét, hogy a gyermek magára rántsza azokat. A gyermeköltözőben is található pakoló asztal, melyet elsősorban a szülők használnak a reggeli és délutáni öltöztetések alkalmával.

A **gyermekszoba** ajánlott alapterülete minimum 3 m² /fő, de 10 fő esetében legalább 40 négyzetméter legyen. Mindegyik csoportszoba meghaladja a 40 m²-t. A bútorozást balesetmentesen, a gyermekek fejlettségét követve alakítjuk. A helyiségnek hézagmentes, mosható, fertőtleníthető és tartós melegpadló (parketta) burkolata van. Az oldalfalakat 1,30 m magas ütés- és kopásálló, mosható és fertőtleníthető burkolat védi. A gyermekszobákban a világítást közvetett (káprázásmentes) formában került kialakításra (fényerősség min. 300 Lux); a szobák falai világosak, meleg színűek, a mennyezet fehér, a bútorzat fénytelen felületű.

A Napraforgó Bölcsődében 3 csoportszoba (Fülesmackó, Napocska és a Ficánka) felújításra került az elmúlt években. Az első az emeleten található egységben elhelyezkedő úgynevezett „Dzsungelszoba”, a második a földszinten egy másik egységben kialakított „Hajósszoba”, ezeken kívül pedig még van egy újrahasznosított anyagokból készült „Környezettudatos szoba” Mindhárom csoportszoba kialakítása és berendezési tárgyai is eltérnek a hagyományos bölcsődei csoportszobáktól, amelyek a gyermekek kreatív játéktevékenységét segítik elő. Ezek a csoportszobák a módszertani előírásokat szem előtt tartva, szakmai egyeztetéseket követően, Csóka Eszter tervei alapján valósultak meg.

Mindhárom csoportszoba kialakításánál a természetes anyagokat részesítettük előnyben, valamint sok saját készítésű játékok is elhelyezésre kerültek.

Az épület adottságai nem teszik lehetővé, hogy minden gyermekcsoporthoz **terasz** kapcsolódjon, így gondozási egységenként 3 levegőztető terasz biztosított a bölcsődében. Két gyermekszobához szintben, közvetlen ajtókijáratral, a játszókerthez enyhe lejtésű rámpával kapcsolódik. A harmadik terasz az emeleten a folyosóról megközelíthető. A terasz burkolata tisztítható, fertőtleníthető, csúszásmentes és fagyálló.

A **játszókert** funkciója a gyermekek szabad levegőn történő játékához szükséges mozgástér biztosítására szolgál. A játszókert alapterülete 1530 m², így a 10 m² /gyermek előírás szerinti alapterület rendelkezésre áll. Benne burkolt és füvesített felületeket, homokozót, szabályozható kevert vízzel vízpermetezőt alakítottunk ki, valamint telepített, kültéri játékokat helyeztünk el. A telepített játszószerkezetek füvesített területen, illetve gumitéglával burkolt területen kerültek elhelyezésre. (1 m esési magasság felett, az esési területen az MSZ EN 1177 vonatkozó szabvány szerint, ütécscillapító talajt kell kialakítani (gumitégla, homok, füves terület, laza faforgács).) A játszóudvar árnyékolását gyorsan fejlődő, nagy lombosítójú, kevésbé igényes fák biztosítják, valamint a homokozók felett elhelyezett napvitorlák is ezt a célt szolgálják. Az örökzöld és lombhullató növények 30-70 %-os megoszlásúak.

A bölcsőde kertjét színes kapu veszi körbe, amely a 2021-es év elején lett telpítve. A kapukra a gyermekek számára elérhetetlen magasságban a mágneseszár került felszerelésre.

A játszókert árnyas szélében egy 65 méter hosszú Kneipp ösvény került kialakításra, melyet jó idő esetén mezítláb használnak gyermekek és felnőttek egyaránt. A legkisebbek udvarrésze egy 1 m magas fakerítéssel került leválasztásra, a nagyobb gyermekek udvarrészétől.

2019/2020-as nevelési évben a bölcsőde gazdasági részén, a főzőkonyhához kapcsolódó előkészítő helyiségeket kellett kialakítani, egyúttal megszűnt a központi élelmiszerraktár, helyére pedig a gyermekek részére került kialakításra egy tornaszoba és egy tornaszer-raktár, valamint egy mosdó.

Ebben a tornaszobában zajlik a Pöttömtorna szolgáltatás, valamint a szükséges fejlesztőpedagógiai munka is itt valósul meg. Mindezek mellett a csoportok szabadon is használhatják a tornaszobát. Az ott található eszközök, tornaszerek megfelelnek a korosztály igényeinek, minőségi anyagokból készülnek és biztonságosak.

A tornaszobát többféle funkcióra is tudjuk használni, gyermekek fotózása is történt már itt, alkalmanként továbbképzést bonyolítottunk le ebben a helyiségben, vagy épp egyéb rendezvények helyszínéül is szolgált, mint pl. évzáró dolgozói karácsonyi ünnepség, nyugdíjas búcsúztató stb.

Az épület emeletén is található egy előadóterem, melyben vezetői és kisgyermeknevelő értekezleteket tartunk, kisebb létszámban ott is tudunk továbbképzést, de legtöbb esetben tanulók oktatására használjuk a helyiséget.

A bölcsőde terepintézményi feladatokat is ellát, több intézményből is fogadunk tanulókat, hallgatókat az egész nevelési év során.

(PTE-SZESZI tanulói, Boldog Salkaházi Sára Technikum tanulói, ELTE-TÓK Kisgyermeknevelő BA szak hallgatói)

1.6 Játékkészlet

Az egyes gyermekcsoportok játékkészleteinek összeválogatásakor egészségügyi és pedagógiai szempontokat veszünk figyelembe.

Egészségügyi szempontok:

- Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen,
- Balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz,
- Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánzó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék..., stb.),
- A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését,
- Több fajta tevékenységre lehessen felhasználni,
- Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok,
- Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).

Kivitelezés:

- Igényes legyen,
- A fokozott használatra számítva készüljön.

Elhelyezése:

- Nyitott játékpolcon,
- Tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban),
- Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).

Alapjátékok (minden csoportban biztosítani kell):

- játszókendők,
- babák,
- labdák,
- képeskönyvek,
- mozgásfejlesztők.

Csecsemőkorú gyermekek játéakai

A játékoknak mérete, súlya, alakja olyan, hogy ha a csecsemő rájuk fekszik, vagy magára ejti őket, ez ne legyen számára fájdalmas vagy ijesztő, kellemetlen. A csecsemők részére válogatott játékoknak nincs olyan része, amit a gyermek lenyelhet.

Nem adunk szőrmeállatok, hajas babák, mert a mindent a szájába vevő csecsemő számára rendkívül veszélyesek a torkára tapadó, esetleg a légutakba kerülő szőrszálak. Mennyiségét tekintve – kivéve a nagyméretű játékokat – minden gyermeknek jut azonos típusú játék (baba, mackó, könyv).

Csecsemő részére jól megmarkolható, rázható játékok:

- játszókendők,
- frottír labdák,
- csörgők,
- rágókák.

Változatos felületű textil figurák: babák, macik, nyuszik, stb.

Csecsemőknek is adhatók:

- építőjátékok egyes elemei, amelyek önmagukban is alkalmasak a manipulációra,
- karikák,
- Montessori torony korongjai,
- hordó- és kockasorok,
- homokozóformák.

Üreges játékok:

- vödrök,
- tálak,
- kosarak.
- könyvek: egy ábrás, textil, műanyag, keménylapú.
- nagyméretű eszközök: labdák, mászópárnák, úszógumik, nyv, autó, labda).

Tipegő korú gyermekek játécai

A nagyméretű játékok kivételével minden gyermeknek jut azonos típusú játék (baba, mackó, könyv, autó, labda). A gyűjtögető-soralkotó játék korszakában az arra alkalmas játékféleségből a csoportlétszám 3-4-szerese áll rendelkezésre.

Konstruáló játékok: DUPLO LEGO, fa építőkocka, Montessorik, baby logik, pohársorok, hordósorok, formakirakók, nagyméretű gyöngyök.

Nagymozgásos játékok: hordár kocsik, autók, dőmperek, motorok, triciklik, mászóka, alagút, baby csúszda, labdák.

Húzogatható, tologatható eszközök: vonatok, autók.

Üreges játékok: kosarak, szatyrok, vödrök, tálak, talicskák.

Homokozó játékok: vödrök, lapátok, homokozó formák, sziták.

Babák, macik, állatfigurák (plüss, frottír).

Használati eszközök: lábasok, tányérok, poharak, sziták, szűrők.

Könyvek: elsősorban keménylapú lapozó és leporelló.

Alkotó játék eszközei: zsírkréta, ceruza, filctoll, gyurma (só-liszt, főzött), stb; Ezeket felhasználás után állandóan pótoljuk.

Nagycsoportos gyermekek játécai

A tipegőcsoport eszközeit biztosítjuk az alábbi játéktípusokkal kiegészítve:

A szerepjáték kellékei: szerszámok, főzőedények, gyúrótábla, vágódeszka, babaruhák, takarók, seprű, lapát, orvosi táska, telefon, kisebb méretű felnőtt ruhák, sapkák, kendők, táskák, cipők, fodráskellékek. Úgy helyezzük el, rendszerezve, hogy felhívó jellegük érvényesüljön, pl. ruhákat, kötényeket akasztóra, stb.

Babák: karakterbabák, etnikai különbségeket hangsúlyozó babafajták, bábok.

Kisméretű gyöngyök, fűzős játékok.

Alkotó játék eszközei: zsírkréta, ceruza, filctoll, festék, gyurma (só-liszt, főzött), olló, különböző minőségű papírok, ragasztó, falevél, gesztenye, iskolatábla, kréta stb. Ezeket állandóan pótolni kell.

Könyvek: elsősorban lapozható mese- és képeskönyvek.

Zenei hangot adó eszközök, ritmus hangszerek.

2 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

2.1 A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A Napraforgó Bölcsődében fontosnak tartjuk, hogy a szülők már az első találkozás alkalmával betekintést nyerjenek a bölcsődei életbe, tájékoztatást kapjanak a bölcsőde működéséről, a bennük felmerülő kérdések megválaszolásra kerüljenek. Igény szerint lehetőséget biztosítunk a bölcsődei életbe való betekintésre a „bölcsődekóstolgatás” alkalmával. A felvételt nyert gyermekek szülei a kisgyermeknevelőkkel előre egyeztetnek időpontot a családlátogatásra. A családlátogatás alkalmával betekintést nyerhetünk a gyermek és szülei közvetlen környezetébe, lehetőség nyílik a felmerülő problémák nyugodt körülmények között történő megbeszélésére. A szülő bizalmába fogadja a kisgyermeknevelőt és elindul egy kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolat a bölcsőde és a család között. A családlátogatáson kívül a napi kapcsolattartás, szülői értekezlet, szülőcsoportos beszélgetések, családi rendezvények, igény szerint egyéni beszélgetések tovább építik az együttműködést, a kapcsolat ápolását.

2.2 A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. A koragyermekkorai intervenció a gyermek-szülő tranzakciókra és gyermek családhoz kapcsolódó élményeire helyezi a hangsúlyt, valamint a szülőknek nyújtott segítségre, hogy maximálisan biztosíthassák gyermekük egészségét és biztonságát. A kisgyermeknevelők folyamatosan nyomon követik a gyermekek fejlődését, viselkedésük alakulását. A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentációk, mint a törzslap, fejlődési napló, üzenő füzet pontos vezetése tükrözi a gyermek egyéni fejlődését. Az itt jelentkező eltérések, változások észlelésekor jelzést tesz a családok felé. Alapvető törekvésünk, hogy minél korábbi életkorban a szükséges szakemberek bevonásával a gyermek fejlődésének elősegítése, a családok támogatása.

2.3 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény életébe.

2.4 A kisgyermek személyiségének tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására. Lehetőséget biztosít az intézmény ezen családi elvárások gyakorlatban megvalósítására is. Igyekszik eleget tenni más kultúrából érkező családok egyedi étkezési elvárásainak, akár sertéshús mentes diéták biztosításával. A kulturális különbségekből adódó nevelési-gondozási egyediségeket is figyelembe veszi és tiszteletben tartja a bölcsőde.

2.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért. Az kisgyermeknevelők rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken, melyek hozzájárulnak szakmai tudásuk fejlődéséhez, valamint az intézmény lehetőséget biztosít és támogatja is azokat a munkavállalóit, akik szakmai fejlődésük érdekében tovább szeretnének tanulni vagy olyan szakmát szeretnének felsőfokú intézmény keretein belül tanulni, melyet a kisgyermeknevelői munkájuk során a még hatékonyabb és szakszerűbb munka érdekében fel tudnának használni.

Rendszeresen akkreditáltat az intézmény szakmai napokat, továbbképzéseket. Szakdolgozói közül többen vettek részt képzők képzésén is, mely által saját dolgozóikat képezhetik tovább.

2.6 A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is. A bölcsőde nagy gondot fordít arra, hogy a kisgyermek beszoktatása és bölcsődei léte során a fokozatosságot szem előtt tartsa. Figyelmet fordít arra is, hogy a gyermekek koruknak megfelelő táplálkozásban részesüljenek, valamint, hogy az étkezések során biztosítva legyen a változatosság. A gyermekek étrendjében nem szerepelhet ugyanaz az étel két héten belül. Az intézmény ételmezésvezetői törekednek a heti étrend kialakítása során, hogy a gyermekek a főzeléktől a húsos ételekig mindent fogyasszanak. Az új ételek bevezetése egy kisgyermek étkeztetésébe is fokozatosan valósul meg. A csoportszobákban a játszósarkok kialakítása, a játékok elhelyezése a gyermekek életkorának, fejlettségének, érdeklődésének és a csoport létszámának figyelembevételével történik. A játékok állandó helye a csoport szokásrendszere is fontos tényezői a biztonság és stabilitás megteremtésének.

2.7 Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását. Visszautalva az előző nevelési alapelvekre, a bölcsőde a kisgyermek nevelése és gondozása során a fokozatosságot nagyon fontosnak tartja.

A kisgyermek életében az első szocializációs intézmény, ahol olyan nevelést és gondozást kap, amely nagy hatással van a későbbi életére és kialakuló személyiségére. Fokozatosság érvényesül minden bölcsődében a beszoktatás alkalmával, a játékkészlet bővítése során, az ételekkel való ismerkedés alkalmával és a gyermeket körülvevő személyek, események kapcsán is.

2.8 Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. A kisgyermeknevelők a napi nevelési és gondozási feladatok során mindig figyelembe veszik a kisgyermek személyiségét, egyedi fejlődési ütemét. Igyekeznek minden tevékenységnél, úgy, mint evésnél, alvásnál, játéknál is követni a kisgyermek saját ütemét.

Minden gyermeknek mások az alvási szokásai és szükségletei, más az étkezési szokása és üteme, más játszási szokásai vannak, ezeket szem előtt tartva támogatják és segítik a gyermeket a bölcsődékben.

2.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere. Az intézményben a kisgyermeknevelők törekednek arra, hogy a gondozási feladatokba bevonják a kisgyermeket is. Türelemmel kiváráják, míg a gyermek megpróbálkozik önállóan az öltözéssel, evéssel.

Nem sürgetve a gyermeket, lehetőséget biztosítanak számára, hogy egyedül oldja meg ezeket a feladatokat. Gondozásnál pozitív visszajelzésekkel erősítik a kisgyermek egészséges én képének kialakulását, valamint folyamatosan törekednek annak megerősítésére. A gondozási helyzetek azok a kivételes alkalmak, amikor a kisgyermeknevelő kettesben lehet a „saját gyermekével”, csak rá tud figyelni és a gyermek is érezheti ennek a helyzetnek az intimitását, és hogy csak ő a fontos.

2.10 A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A kisgyermeknevelők lehetőséget biztosítanak a kisgyermek számára, hogy önállóan próbáljon megvalósítani, megoldani feladatokat. Azonban a nevelő nem hagyja magára a gyermeket, csak lehetőséget biztosít, hogy a gyermek megismerje tapasztalatszerzés útján saját képességeit, határait. Viszont a gyermek elakadása, elbizonytalanodása esetén egyből segítséget nyújt. Biztosítja a gyermek számára a szükséges időt, helyet, tárgyakat, gondoskodást, törődést, empátiát szükség szerint együtt játszást ahhoz, hogy a gyermek tanulni tudjon saját fejlődési ütemében.

3 A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

3.1 „Saját kisgyermeknevelő”-rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével, modell a családok és a gyermekek számára.

A „saját kisgyermeknevelő”-rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (5-6-7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz.

Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az újabb fejlődési állomásokat, és vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). Az ún. ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja.

A „saját kisgyermeknevelő” -rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

3.2 Gyermekcsoportok szervezése

A gyermekek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének támogatása, nevelése, bölcsődei csoportban integráltan történik.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelésének csoportszervezési módjai:

- Teljes integrációban, ahol a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik.

- Részleges integrációban, ahol a gondozási egység (két csoportszoba) részeként a gondozási egységen belül az egyik csoportszobában a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekek, a másik csoportszobában – speciális bölcsődei csoportban – pedig a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátása történik.

A gondozási tevékenységeken kívül a napirend meghatározott részében a két gyermekcsoport együtt tevékenykedik (játék, levegőztetés).

3.3 Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit -, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma és életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

3.4 Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításánál figyelembe vesszük a személyi állandóságot (saját kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételeket, továbbá a jó munkaszervezést a kisegítő személyzet összehangolt munkájával, és a gyermekek otthoni életét, életritmusát lehetőség szerint.

4 Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

4.1 *A családlátogatás*

A családlátogatás célja, a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor.

A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. Fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

4.2 *Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás*

A szülővel történő fokozatos beszoktatást, a családdal való együttműködést helyezzük előtérbe. Az anya vagy az apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását.

A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stresszreakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását.

4.3 *Napi kapcsolattartás*

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, ő a szakértője, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés kialakításában, és a családokat is segítjük a gyermek nevelésében.

A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van: egyéni és csoportos, továbbá írásos és szóbeli tájékoztatók. Kapcsolattartási formák: pl.: beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, családi füzet, családlátogatás, egyéni beszélgetések. Csoportos kapcsolattartási formák: szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok, stb. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan alkalmazzuk őket.

4.4 Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésekben egyéb szakember közreműködését kell kérni.

4.5 A szülőcsoportos beszélgetések

Tematikus beszélgetéseket végzünk a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésszókárra bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait.

4.6 Szülői értekezlet

A bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatást, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

4.7 Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

4.8 A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

A bölcsődei hálózat fontos intézményeként, szakmai központjaként feladatunk az egyes bölcsődék szakmai működésének segítése és folyamatos figyelemmel kísérése.

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény közötti kapcsolat a kölcsönös érdeklődés révén, lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenőmentesebbé válhat. Évente egyszer közös szülői értekezletet tartunk a szomszédos Hétszínvirág Óvodával, jeles napokon kézműves kiállításokon szívesen látjuk egymást.

Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat alakítottunk ki mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülhetnek (pl.: Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó). Bölcsődénk és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárul a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz.

A Napraforgó Bölcsőde terepintézményként is funkcionál, így kapcsolatban állunk az ELTE_TÓK valamint a PTE-SZESZI és a Boldog Salkaházi Sára Technikum tagintézményekkel, ahonnan terepgyakorlatra hallgatókat és tanulókat fogadunk a nevelési év folyamán.

Ezenkívül, a Magyar Bölcsődék Egyesületének regionális bázisintézményeként működünk.

5 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

A nevelés valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés valamennyi helyzetében lehetőséget biztosítunk a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kap optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A bölcsődei élet élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő tanulási élményeket biztosít, társas közegben zajlik, interakcióra ösztönöz.

A gyermekek számára biztosítjuk, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően részt vegyenek az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Ennek módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek tiszteletének kialakítása.

5.1 Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak bölcsődénkben nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtagabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységbe ágyazottan történik. Legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe vesszük azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

5.2 Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás. Ehhez elegendő időt biztosítunk, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakítást és az önállósodás folyamatát.

5.3 Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

5.4 Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a csoportszobában, a tornaszobában és odakinn az udvaron biztosítjuk a gyermekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgási aktivitás fenntartása. Fontos szempontunk, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Lehetősége van a gyermekeknek a minél változatosabb mozgásra, így örömeiket lelik a játékban.

Csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint csoportszobában és a tornaszobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is találhatóak nagymozgásos játékok.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

A tornaszobában kialakításra került tükör és bordásfal, valamint a tornaszobához tartozó szertárunkban sokféle nagymozgást segítő eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére, mint például karikák, kisebb és nagyobb méretű labdák, gördeszka, trambulín, tölcser, matracok, változatos akadálypályák kialakításához különböző eszközök. A tornaszoba minden csoport rendelkezésére áll, valamint a bölcsőde konduktora egyéni tornákat is tart azon gyermekek részére, ahol a kisgyermeknevelő vagy a szülő felismerésével kis megtorpanást tapasztalnak a gyermek mozgásfejlődésében.

5.5 *Mondóka, ének*

Bölcsődénkben sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget. A környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

5.6 *Vers, mese*

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

Bölcsődénkben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

5.7 *Alkotó tevékenységek*

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

5.8 Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése... stb.). Az öröm forrásai az együttlenség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése.

A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek. Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem feladat.

A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

6 ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

Bölcsődénk az alapellátás prioritása mellett családtámogató szolgáltatásokat szervez, ill. más szolgáltató felkérésére szakmai segítőként közreműködik azok megvalósításában.

Szolgáltatásainkat a bölcsődei nevelésben részesülő gyermekeknek és családjaiknak többletként (a megállapodás szerint rögzített külön díjazás fejében) biztosítjuk.

6.1 Idegen nyelvi játékok

A nagyobb gyermekek naponta, játékos formában ismerkednek az idegen nyelvvel (angol és német) nyelvvizsgálóval rendelkező pedagógus kisgyermeknevelő segítségével. 5-20 percen a gyermekek igényei alapján játszanak egy kesztyűbáb segítségével dramatikus játékokat. Az idegen nyelvi játékok igénybevétele díjköteles, melynek összege 600Ft/hó.

6.2 Babamuzsika

Heti 1 alkalommal, délutánonként 30 perces énekes-mondókás foglalkozás a szülők részvételével. Kedvelt zenés program, hisz hozzájárul az anyanyelv elsajátításához, a ritmusérzék fejlesztéséhez és a zene iránti fogékonyság kialakulásához. A zenés foglalkozást diplomás kisgyermeknevelők tartják, az időpontokat a szülők igényeihez igazítva határozzák meg (általában munkaidő után). A babamuzsika szolgáltatás díjköteles, melynek összege 500FT/alkalom. 10 alkalom az őszi és tavaszi hónapokban.

6.3 Pöttöm Torna:

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást.

Mind a csoportszobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A Pöttöm torna heti 1 alkalommal 20 perces mozgásos, játékos foglalkozás konduktor vezetésével, melynek díja 250 Ft/alkalom, szülői igény szerint.

6.4 Nyári testvértábor

A nyári lezárás idején, egy adott héten legalább 12 fő és legfeljebb 20 fő kisgyermek részvételével történik a tábor szervezése 1,5 éves kortól 5 éves korig. Egyik különlegessége, hogy a bölcsődés kisgyermek a nagyobb, óvodáskorú testvérét is magával hozhatja a táborba.

6.5 Állatasszisztált terápia – terápiás kutyával

2024. novemberétől vette kezdetét egy új szolgáltatás, mely ingyenesen elérhető minden bölcsődébe járó gyermeknek, a program költségét az intézmény állja. A foglalkozásokat a tornaszobában heti rendszerességgel tartjuk.

A Winddogs Sport és Terápiás Kutyás Egyesület biztosítja a foglalkozásvezetőt és a terápiás kutyát, valamint az intézményvezető és az egyik kisgyermeknevelőnk is rendelkezik állatasszisztált terápia vezetéséhez szükséges képesítéssel.

A foglalkozások időtartama 20-25 perc, a maximum létszám 14 fő. A tevékenység tematikusan felépített, a bölcsődés korosztályra szabva.

6.6 Szolgáltatások igénybevétele

A szolgáltatások egy részét - , babamuzsika - a bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek orvosi igazolás nélkül vehetik igénybe. A szülő nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészséges, és bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást, illetve a Gyermekek egészségügyi kiskönyvet.

A szolgáltatások térítési díját saját hatáskörben, a fenntartóval egyeztetve állapítjuk meg.

A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű feladatunk a kompetenciahatárok betartása.

Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait, valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban rögzítjük. (megállapodás kötése babamuzsika, pöttöm torna és idegen nyelvi játékok esetében)

7 DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődében a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából, az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezetünk.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok: a tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használjuk őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel vagyunk a kisgyermekek fokozott biztonságigényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága, az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetéséhez kérjük a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek megmutatjuk.

A személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe vesszük.

7.1 Bölcsődevezető által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok:

- dolgozók – „Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok” (C. 3151-2/A)
- Beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra (A. 3510-217)
- felvételi könyv (SZ.NY.3354-10 r.m.sz.ny.)
- Megállapodás az ellátás igénybevételéről 1997. évi XXXI. Tv. 32. § (4)
- Szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről 1997. évi XXXI. Tv. 33. § (2)
- havi statisztika – Bölcsődei jelentés havonta: felvett gyerekek...%, gondozott gyerekek...%
-133/1997. (VII. 29.) Kormányrendelet
- 1. számú melléklet - Térítési díj nyilvántartása
- 2. számú melléklet – Nyilvántartás az ellátási napokról
- 3. számú melléklet – Nyilvántartás az étkezést igénybe vevőkről
- Gyermekétkeztetés – intézményi térítési díjkedvezmény – elszámolása
- Hatósági bizonyítvány a 3 vagy több gyerekes, illetve tartósan beteg gyereket nevelő családok étkezési térítési díj kedvezményéhez
- Ingyenes étkezés – önkormányzathoz
- Kérelem étkezési támogatáshoz
- bölcsődei kimutatás a 20..... évről
- heti étrend (bölcsődeorvossal, gazdasági ügyintézővel vagy élelmezésvezetővel)
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- munkaköri leírások
- dolgozók szabadságának nyilvántartása (B. 18-50 r.sz.)
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyi anyagok vezetése
- dolgozó nyilatkozata arról, hogy nem folyik ellene gyermekbántalmazás miatt eljárás
1997. évi XXXI. Tv. 15. § (8)
- dolgozók továbbképzési kötelezettsége teljesítésének nyilvántartása
- élelmezés egészségügyi minimum tanfolyamok nyilvántartása
- kis- és nagyértékű eszközök nyilvántartása (leltár)
- munkavédelmi napló vezetése

- szakmai program készítése
- éves munkaterv, munkatervi beszámolók készítése
- szabályzatok készítése és felülvizsgálata

7.2 *Kisgyermeknevelők által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok:*

- csoportnapló
- napi feljegyzések
- a gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás (33762-1 C.SZ.NY. 3354-1 r. sz.)
- bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt (C.3354-6/a. r. sz.ny.r.)
(a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve)
- családlátogatásról feljegyzés
- percentil tábla (fiú 3341-46/c, lány 3341-45/c)
- családi füzet
- fejlődési napló, a gyermek fejlődésének nyomon követése (fejlődési napló szempontjai alapján, a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve)

8 A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSDÉS KOR VÉGÉRE

- nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel,
- már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is,
- jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára,
- környezete iránt nyitott, érdekli minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben,
- gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel,
- a gyermekek többsége szobatiszta.

9 ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe történő felvétel során alkalmazni kell a Felvételi szabályzat rendeleteit.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője terjeszthet elő a bölcsőde által kiadott formanyomtatványon.

A kérelem a Szombathelyi Bölcsődék honlapjáról (www.bolcsodeszombathely.hu) is letölthető, e-mailben a bölcsődevezetőnek visszaküldhető, de személyesen is kitölthető, ilyenkor lehetőség van a választott intézmény körbejárására is.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a gyermek törvényes képviselőjével megállapodást (lásd mellékletek) köt az alábbiakról:

- az ellátás várható időtartamáról
- a fizetendő étkezési és gondozási személyi térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról.
- a szolgáltatások formájáról, módjáról.

A bölcsődei ellátás igénybevételéhez szükséges dokumentumok:

- A gondozási díj megállapításához jövedelemnyilatkozat (nem szükséges abban az esetben, amennyiben a szülő nyilatkozatot tesz a bölcsődei térítési díj maximális összegének vállalásáról),
- a gyermek, és szülője (törvényes képviselője) lakcímkártyájának, személyi igazolványának másolata,
- gyermek egészségügyi kiskönyve, a benne lévő státuszlapok és oltási kiskönyv másolata,
- a gyermek TAJ kártyájának fénymásolata,
- a szülő munkavégzése esetén munkáltatói igazolás, (közös szülői felügyeleti jog esetén mind a két szülő munkáltatói igazolása),
- szülő nappali tagozatos tanulmányai esetén az iskolalátogatási igazolás,

- jegyzői határozatot arról, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartós betegséget igazoló dokumentum,
- a Magyar Államkincstár határozata/igazolása családi pótlékról/GYEDről/GYESről.

Étkezési, gondozási díjak:

Szombathelyen a bölcsődei ellátás térítésköteles. (SZMJV 11/1993. (IV.1.) rendelete alapján). A bölcsődei ellátás díjának megállapításakor a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni. Ingyenes ellátásban kell részesíteni azt a gyermeket, aki tartósan beteg, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, akinek a szülei munkanélküliek, illetve a 3 vagy több gyermeket nevelő családokat. A Szombathelyi EBI weboldalán elérhető a térítési díj kalkulátor, amely segítségével a szülők otthon is ki tudják számolni, mennyi lesz a gondozási díj.

Gondozási térítési díj mellett étkezési díjat is kell fizetni, kivéve, ha:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át.(1)

Ezen esetekben a napi 4 étkezés díjtalan a gyermek részére.

10 GYERMEKEK, SZÜLŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK:

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Tevékenységet a vonatkozó gyermeki és szülői jogok es kötelességek figyelembevételével végzi.

10.1 Szülők joga

A szülő joga, hogy:

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízza;
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét;
- Megismerje a nevelési-gondozási elveket;
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől;
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban;
- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

10.2 Szülők kötelessége

A szülő kötelessége, hogy:

- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- A fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- Az intézmény házirendjét betartsa.

10.3 A gyermek joga

A gyermek joga, hogy:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;
- Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön;
- A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön;
- Emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások biztosítják, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig, a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni igényeit, szokásait.

Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik a család és az intézmény közötti jó kapcsolat kialakítását és elősegíti az együttnevelés megvalósulását.

10.4 A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

- Beiratkozás idején személyes beszélgetés, tájékoztatás
- Jelentkezés lap, illetve megállapodási szerződés kitöltése
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek, illetve szülőcsoportos beszélgetések szervezése
- Nyílt napok
- írásos tájékoztató anyagok
- Facebook oldal és weboldal
- E-mail váltása a bölcsőde vezetőivel és a csoport kisgyermeknevelőivel
- Faliújsági tájékoztatók

Szülői érdekképvisleti fórum

Bölcsődénkben szülőkből, kisgyermeknevelőkből álló Érdekképvisleti Fórum működik. A nevelési év első szülői értekezletén választjuk meg a tagjait. A Fórum szükség szerint, de legalább évente egy alkalommal ülésezik. A felmerülő panaszokról, problémákról dönt, intézkedéseket kezdeményez a megfelelő érdekképvisleti szerveknél mely a gyermekek jogait szem előtt tartja.

11 AZ INTÉZMÉNYI MUNKAVÁLLALÓK JOGAI ÉS VÉDELME:

A bölcsőde dolgozóinak közalkalmazotti körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (8) bekezdés szerinti kizáró ok. A szolgáltatást végzők közfeladatot ellátó személynek minősülnek. A személyes gondoskodást végzők jogainak védelme a mindenkor hatályos Munkatörvénykönyv és KJT. alapján történik.

A személyes gondoskodást végzők esetében a munkavállalót megilleti:

- Munkavégzéséhez kapcsolódó megbecsülést megkapja, tiszteletben tartásuk emberi méltóságát, személyiségi jogait, és munkáját elismerjük.
- A munkavállalónak joga, hogy a szakmailag elfogadott módszerek közül – a hatályos jogszabályi keretek között – szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó beavatkozási formát.
- Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát. A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolja hátrányosan a bölcsődei ellátásban, az alapellátáson túli szolgáltatásokban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

A bölcsődei hálózatban a dolgozók szakmai érdekképviseltét a Magyar Bölcsődék Egyesülete biztosítja. (www.magyarbolcsodek.hu)

12 BÖLCSŐDÉNK RÉSZLETES SZAKMAI PROGRAMJA

A hagyományok megismerése, természet csodáinak és az állatok világának felfedezése, védelme.

A Napraforgó Bölcsőde „a kis felfedezők mesés birodalma” ahol játékos formában bátran ismerkedhetnek a környezettel és az állatvilággal, átélhetik a hagyományos programjaink varázsát és számos maradandó élményt és olyan tapasztalatot gyűjthetnek, mely reményeink szerint örökre szólnak, de legalábbis jó alapként szolgálnak és megkönnyítik az óvodai és később az iskolai ismeretszerzés elmélyítését.

A Napraforgó Bölcsőde szakmai programjának legfontosabb tényezője a hagyományos értékek megőrzése és környezetünk felfedezése, megóvása. A környezetvédelemben belül úgy véljük az állatvédelem áll a legközelebb a gyermekekhez kisgyermekkorban.

A hagyományok és az állatvédelem összekapcsolása a bölcsődében nemcsak a gyermekek ismereteit bővíti, hanem segít a környezettudatos és empátikus szemlélet kialakításában is. Programunk fő célja, hogy a gyermekek játékos formában tanuljanak és felnőttként is felelősségteljesen viszonyuljanak az állatokhoz és a környezetükhöz.

Bölcsődénk 2024.-ben elnyerte az állatvédő bölcsőde címet, így a 2024/2025. nevelési évre a szakmai program ennek megfelelően átdolgozásra került.

A Napraforgó Bölcsőde egy nagy szakmai múlttal rendelkező intézmény, sok éven át kiemelten fontos szerepet kapott a néphagyományok őrzése erre épült a nevelés terv, és számos családi program zajlott ennek jegyében.

Az elmúlt évek során alkalmazkodva a folyamatosan változó világunkhoz, a szülők érdeklődéséhez, igyekeztünk minden programot a felmerülő igényekhez igazítani. Változott nagymértékben a dolgozók köre is, sokan mentek nyugdíjba, helyükre fiatal, pályakezdő kollégák kerültek, akik más megközelítéssel, újító gondolatokkal közelítik meg a sok éve jól működő programjainkat.

Immár 4 éve fontos tagja bölcsődénknak Batu, a törpenyúl. Rengeteget segít a gyermekek beszoktatása során. De egész évben megfigyelhetjük, hogy vannak gyermekek, akik szívesen kezdik vagy zárják a napot a Batunál tett látogatással.

Élő állatokkal való ismerkedés, állatsimogató már számos alkalommal színesítette a családi programjainkat és minden esetben úgy látjuk, hogy a legnagyobb sikere az állatoknak van. Az idő nagy részét ott töltik a gyerekek, illetve a program ideje alatt többször is visszatérnek, hogy kicsit simogathassák, gondozhassák a számukra kedves élőlényeket.

Az utóbbi években körvonalazódott, hogy egyre több szerepet kap bölcsődénkben az állatvilággal való ismerkedés.

Manapság ritka az olyan család, ahol a gyermekek napi szinten találkozhatnak állatokkal, megtapasztalhatná a róluk való gondoskodást.

Értékeink és a hagyományok megőrzése továbbra is szívügyünk, de úgy látjuk, hogy az élő környezetünk megismerése és az állatokról való gondoskodás is lényeges feladata az intézményes keretek között történő nevelői munkának.

Az intézményvezető jóvoltából az idei nevelési év novemberétől különleges élményben lehet része a bölcsődénkbe járó gyermekeknek, kutyaterápiás foglalkozáson vehetnek részt kiscsoportos keretek között vizsgázott terápiás kutyával és felvezetőjével minden héten péntekenként a délelőtti órákban. Egy csoportra körülbelül 20-25 perc jut.

Az állatasszisztált terápia egészséges gyermekeknél is hasznos és eredményes. Pozitív hatást gyakorol a motoros képességekre, kognitív funkciókra, szociális és érzelmi képességek fejlesztésére egyaránt. Mivel bölcsődénkben integráltan történik SNI gyermekek ellátása, korai fejlesztése, esetükben különösen nagy segítséget jelenthet, hogy nemcsak alkalmanként, hanem rendszeresen vehetnek részt kutyaterápián, ahol komplex fejlesztésben részesülhetnek.

Egy másik fontos hatása az állatokkal való törődésnek, hogy már kora gyermekkorban érzékenyítjük a bölcsődéseket a természetes környezet és az élővilág védelmére.

A bölcsődében a gyermekek még nagyon fogékonyak a körülöttük lévő világra, így az állatokkal kapcsolatos pozitív élmények, a róluk való gondoskodás megtapasztalása hosszútávon sokat segíthet megérteni és elsajátítani az állatok alapvető jogait és védelmét.

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület jóvoltából 2024 évtől Madárbarát munkahelyként működünk, melynek köszönhetően az eddig is közelünkben élő madarakat minél több alkalommal megcsodálhatjuk.

A bölcsőde udvarán tornyosuló hatalmas fák eddig is menedéket nyújtottak a környék madarainak, és az udvaron egy-egy eső után láthattuk, ahogy szomjukat oltják a galambok, verebek, rigók.

Viszont amióta tudatosabban odafigyelünk a madarak gondozására - több madárodú és madáritató is elhelyezésre került, az udvar több pontján is elhelyeztünk itatókat, fürdetőket a kisgyermeknevelők pedig újrahasznosított anyagokból készítettek madáretetőket, melyeket a gyermekekkel közösen töltenek fel a hideg téli hónapokban különböző madáreleséggel – azt érzékeljük, hogy sokkal bátrabban és gyakrabban repülnek az udvarunkra, akkor is ott tartózkodnak, ha a gyerekek az udvaron játszanak.

A népi hagyományokkal való ismerkedést és állatok védelmét szinte észrevétlenül vezetjük be a gyerekek mindennapjaiba. Szeretnénk képessé tenni őket a néphagyományok érzelmvilágának befogadására, átélésére és szeretetére. Alapot ad anyanyelvi fejlődésüknek is, hisz a népi mondókák, versikék hangulata, ritmusa áthatja egész személyiségüket, örömeztetést, érzelmi feltöltődést okoz.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerjék szülőföldjüket, annak népszokásait, hagyományait, mindemelett tiszteljék és óvják természetes környezetüket.

Tevékenységünk lényege: mindent látni, hallani, tapasztalni, minden érzékszervükkel észlelni. A hagyományok nemcsak nevelési céljaink magvalósításában fontosak, hanem azért is, mert szélesebb tevékenységi formákra adnak lehetőséget. Kitűnő alkalmat teremtenek a csoporton belüli közösségi érzések alakítására, a gyermekek közötti kooperációra, kommunikációra.

A hagyományok beépítése a nevelőmunkába gazdagabbá, színesebbé teszi a bölcsődei életet, a gyermekek mindennapjait.

A néphagyományörző szellemben és környezettudatos felfogásban nevelkedett gyermekek alkotó kölcsönhatásban élnek a természettel, ráéreznek arra, hogy a világot képesek pozitív irányban formálni. Meggyőződésünk, hogy a régi parasztember és a mai kisgyermek nagyon kevésbé különböznek. Egyik sem akar ura lenni a természetnek, hanem elfogadja azt, és együtt akar élni vele. Hiszen ki hajol le a katicabogárhoz, ki számlálja a költöző vadliba csapatot? A mai rohanó felnőtt nem, csak a régi kor embere és a kisgyermek.

A folyamatos és rugalmas napirend kialakításánál hangsúlyos szerepet kap a szabad játék, amibe beépülnek a kisgyermeknevelők által tervezett tevékenységi formák.

A gyermekek érdeklődésére, pillanatnyi érzelmi állapotára építenek, a részvétel önkéntes. Október közepétől heti tervet készítünk, melyet a szülők is megtekinthetnek az átadóban.

Tervezünk:

- énekes játékokat, mondókákat /tenyeresdik, ujjszámolók, csiklandozók, lovagoltatók, altatók stb. /,
- jeles naphoz kapcsolódó versikéket, meséket, bábozást,
- mozgásos játékokat,
- alkotó játékokat / rajz, festés, gyurmázás, mintázás, barkácsolás/
A gyermekek által készített munkákkal a csoportszobát díszítjük.
- egyéb tevékenységek: sütés, virágültetés, gyümölcsnapok stb.

12.1 Ősz

Az őszi időszak a bölcsődékben a beszoktatásról szól elsősorban. A legtöbb gyermek ebben az időszakban kezdi meg a bölcsődét, így az adaptáció segítése a legfontosabb feladata a kisgyermeknevelőknek. A szülővel történő fokozatos beszoktatás a bölcsődei nevelő-gondozó munka egyik fő feladata, mely a családokkal való együttműködést nagy mértékben erősíti.

Ez az időszak a kölcsönös ismerkedésről szól. Időt kell hagyni a gyermeknek és a szülőknek, hogy az új helyzethez, körülményhez alkalmazkodni tudjanak. Az érzelmi biztonság, kötődés nem alakul ki egyik pillanatról a másikra.

Ezért is ragaszkodunk a két hetes beszoktatási időszakhoz, sőt ha szükséges hosszabb ideig is lehetőséget adunk a szülők jelenlétéhez, amennyiben a gyermek egyéni igényei ezt indokolják.

A sok éves tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyermekek általában ez idő alatt elsajátítják a napi ritmust, elkezdik magukat biztonságban érezni, átlátják az egymást követő eseményeket.

Beszoktatásra természetesen év közben is van lehetőség, de a szülők- és egyéb szakmai érdekeket figyelembe véve, az év eleji adaptációt hangsúlyozzuk bölcsődénkben.

Sok pozitív előnyét tapasztaltuk: a szülők is megismerkednek egymással, megbeszélnek egymás között érzéseiket, problémáikat.

A kisgyermeknevelők pedig kész csoportot kapnak, így év közben a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört nem zavarja meg új kisgyermek, új szülő, az új környezetbe való beilleszkedéssel járó érzelmi hangulatváltozások.

SZEPTEMBER

Jeles napok, programok:

- Autómentes nap (szeptember 22.)

Ezen nap keretében a gyermekek érkezésekor egy táblára felragaszthatják a jelüket, oda amelyik módon a legtöbbet közlekednek. (gyalog, roller, bicikli, kismotor, busz, vonat vagy autó). A szülőket a programot megelőzően megkérjük, hogy csatlakozzanak a kezdeményezéshez és ha módjukban áll, akkor ezen a napon ne autóval érkezzenek a bölcsődébe.

A csoportokban ezenkívül még számos játék várja őket ebben a témában. Az udvaron is vonatos, buszos játékokat játszunk. Állomásokat hozunk létre, melyeket ha a gyermekek kipróbáltak pecsétet kapnak az autómentes nap alkalmából kapott nyakba akasztható pecsétgyűjtő füzetbe.

- A Magyar Népmese Napja (szeptember 30.)

- A Népmese napját első ízben 2005. szeptember 30-án rendezték meg. A nap célja, hogy könyvtárosok, pedagógusok, valamint a meseszerető gyermekek és felnőttek ezen a napon megkülönböztetett tisztelettel forduljanak mind a magyar, mind más népek meséi felé.

A kezdeményezéshez csatlakozva bölcsődénkben az egész napos rendezvény nyitásként hamuba sült pogácsával várjuk a bölcsődébe érkező gyermekeket és felnőtteket.

A kisgyermeknevelők papírkoronával köszöntik a gyermekeket, a fiúkból királyfiakat, a lányokból királylányokat varázsolunk velük.

A délelőtti órákban Mesejátékkal kedveskedünk a gyermekeknek, melynek minden évben nagy sikere van.

A Népmese naphoz kapcsolódóan 4-5 napig Könyvvásárt tartunk, melyet a szombathelyi Lóra könyvesbolt támogatásával tudunk megvalósítani.

OKTÓBER

Jeles napok, programok:

- Állatok világnapja (október 4.)

Állatvédő bölcsődeként kiemelten fontos dátum október 4.-e, az állatok világnapja.

Országos programsorozat részeként, nemcsak ezt a jeles dátumot ünnepeljük, hanem egy egész hetes programsorozattal készülünk a gyerekeknek.

"Vidám Mancsok Menhely"

Az Állatvédelmi Témahét keretében Menhelyet készítettünk a bölcsődébe járó gyermekeinknek, melyet a főbejáratnál állítottunk fel.

Számunkra már most is siker ez a projekt, mert a gyerekek hatalmas lelkesedéssel fogadták az ötletet.

Komoly izgalommal készültek a csoportokban az első alkalommal, mindenki újságolta, hogy Állatmenhelyre mennek látogatni, ahol sétáltani és etetni fogják a kutyákat, cicákat, nyuszikat.

Az állatvédelmi témahét keretében terepasztalt készítettünk bölcsődés gyermekeink részére „vadon élő állatok” témában. A terepasztal anyagát tekintve minden újrahasznosítható anyagból készült. Az asztal fogalmát tovább gondoltuk, így a különböző szintek farekeszekből, kartonból, a kiegészítők, állatok kiégethető gyurmából, filc anyagból, zsák és zsinór felhasználásával készültek.

„Itt élnek a vadállatok” című alkotásunk a Napraforgó Bölcsőde aulájában került kiállításra. Az állatokat szabadon, növényekkel, terményekkel körülvéve természetes közegükben tekinthetik meg a gyermekek.

Ezenkívül szerveztünk egy „Újrahasznos Kiállítást”, az állatvédelem jegyében, melynek főbb szereplői szintén az állatok. A szülők és gyermekeik közösen otthon saját kezűleg készített állatokkal kapcsolatos alkotásokat készítettek a fenntarthatóság jegyében.

Minden alkotó egy elismerő oklevelet kapott.

Kutyabemutató – kutyaterápiás foglalkozás bemutató a Windoogs Sport és Terápiás Egyesület támogatásával.

Az állatvédelmi témahét keretében két terápiás kutya is ellátogatott bölcsődénkbe, délutáni órákban, szülőkkel közösen vehettek részt a gyermekek a programon, melyet az udvaron tartottunk.

Madárkiállítás, madárbemutató – a bölcsődevezető tagja a Savaria Díszmadártenyésztő és Állatbarát Egyesületnek, így az ő jóvoltából a bölcsőda aulájában megtekinthettek különböző díszmadarakat a bölcsődébe járó gyermekek és szüleik, a délelőtti folyamán pedig egy papagáj bemutatót tartottunk, mely szintén nagy élmény volt mindenkinek.

A gyermekcsoportokban a szakmai tevékenységek ezen héten az állatvédelem jegyében zajlanak, az alkotótevékenységek, mesék, mondókák kognitív és mozgásos játékok mind-mind az állatvilághoz kapcsolódóan kerülnek megtervezésre.

- Szüret (október 8.)

A délelőtti órákban felidézzük a szüreti szokásokat. A szőlőpréselés a fő tevékenység. A szőlőt szemezzük, nyomkodjuk, majd kiperéseljük a mustot, amit a gyermekek meg is kóstolhatnak. Ezalatt népzene hallgatunk.

Természetesen a szüreti hangulat az alkotótevékenységekben is megjelenik. (festés, ragasztás, stb.)

- Őszi családi délután – Tökös napi program (október vége)

Tökös nap keretében töklámpás faragásra, tökverésre, töktekére van lehetősége a családoknak az udvari programok keretében.

A délután folyamán ezen kívül még különféle gasztronómiai élményekben részesülhetnek a résztvevők. Megkóstolhatják a sütőtökös muffint, sütőtök tortát, sült tököt, sütőtök főzeléket, vagy akár a sütőtökből készült ivólevet.

A tökfaragó versenynek minden évben nagy sikere van.

Az állatvilág iránti érdeklődés ezen a programon is megjelenik, a tökfaragó versenyen például több állatfigurás motívum is megjelenik, és a gyermekcsoportokban a tökökből festéssel, valamint dekopázs technikával rénszarvas malac, béka, kisegér és macska is készül.

NOVEMBER

Jeles napok, programok:

Márton nap (november 11.)

Az emberekkel szeretetteljesen bánó Mártont püspökké szerették volna szentelni, de ő nem tartotta magát erre méltónak, így a libák közé bújt. A libák viszont hangos gágogásba kezdtek. Így Mártont megtalálták és püspökké választották.

Ide kötődik még a következő népi hiedelem is, azaz: „Aki ezen a napon libát nem eszik, egész évben éhezni fog.”

Időjóslás úgy tartja, ha ezen a napon esik a hó, enyhe telünk lesz, ha pedig szárazon maradunk, hideg, kemény, havas tél vár ránk.

Márton jó cselekedeteit jelképezi a mécesgyújtás, a fáklyás felvonulás, hogy a fény, a szeretet mindenhová eljusson.

A gyerekeknek koruknak megfelelően mesélünk Szent Mártonról és a hozzá fűződő legendákról.

Lámpást készítünk, libás játékokat játszunk, kerámia és plüss libákkal díszítjük az aulát, libazsíros kenyeret kóstolunk.

Libás alkotásokat készítünk.

Beszélgetés a közelgő Mikulás ünnepről

Mikulással kapcsolatos alkotótevékenységek.

Tevékenységek a csoportban:

- őszi falevelek gyűjtése, préselése
- őszi gyümölcsök ragasztása, színezése
- magas ágyásokból betakarítás (fűszernövények, zöldségek)
- ismerkedés az őszi termésekkel, gyümölcsökkel, zöldségekkel, színekkel.
- szőlőfürt nyomdázás dugóval
- sün ház kihelyezése
- madárodúk ellenőrzése, tisztítása, szükség szerinti felújítása
- madáretetők kihelyezése, madáreleség folyamatos biztosítása
- madáritatók utántöltése
- Márton napi lámpás készítése
- Termések válogatása, ragasztása
- Tépés, ragasztás
- Gyurmázás
- Madáretető készítése, kihelyezése, eleséggel feltöltése

12.2 Tél

A téli időszak alkalmas arra, hogy megfigyeljük, a természet is kicsit megpihen, lelassul. Az állatok többsége is menedéket keres a hideg elől.

Rövidebbek a nappalok, reggel még sötétben indulunk otthonról és előfordul, hogy már sötétedik amikor hazafelé tartunk.

A bölcsőde udvarán számos megfigyelést végezhetünk az időjárásról.

Ha csapadék esik előfordul, hogy megfagy a víz, a havazás pedig különösen nagy élményt nyújt, hiszen nemcsak gyönyörű látvány, hanem nagy lehetőség sokfajta játéktevékenységre, tapasztalásra.

DECEMBER

December a várakozás hónapja. A szentestét megelőző adventi hetekben lelkileg is felkészülünk az egyik legmeghittebb családi ünnepre.

Bölcsődékben a karácsonyt nem ünnepeljük, viszont együtt hangolódunk, készülődünk az ünnepekre.

Jeles napok, Programok:

Adventi készülődés (advent első vasárnapja környékén)

A Karácsony egyházi és családi ünnep, azaz nagyon bensőséges és egyben a szeretet ünnepe is, ezért ezt az ünnepet a Mikulással ellentétben a bölcsődében nem tartjuk meg. A várakozás varázsos hangulatát, a készülődés örömét viszont megpróbáljuk különféle formában „becsempészni” a bölcsőde falai közé. Megismertetjük a gyerekekkel, hogyan kell a Karácsonyt várni, mit jelent az ünnepi készülődés, milyenek a hozzá kapcsolódó szokások. A játékos ismerkedés komplex formában történik. Manipulációs tevékenységek, éneklés, mesélés, bábozás e téma köré fonódnak. Bölcsődénkben a készülődésbe bevonjuk a szülőket is, egy családi délután keretében hagyományos karácsonyfadíszeket készítünk, mézeskalácsokat sütünk, közben karácsonyi dalokat hallgatunk, énekelünk, és együtt gyújtjuk meg Advent első gyertyáját.

Adventkor rendezzük meg karácsonyi vásárunkat, amelyet mindig vásárnyitó énekes, mondókás előadással nyitunk meg. A kisgyermeknevelők által készített portékák minden évben nagy sikert aratnak. A vásári portékák eladásából befolyt összeggel a szülők bölcsődénket, csoportjainkat támogatják.

Miklós nap- Mikulás várás: december 6.

A Mikulás napi ünnepséget, több hetes készülődés, várakozás előzi meg. A bölcsődés gyermekeknek először meg kell barátkozni magával a Mikulással. Fontos, hogy mint kedves, szeretett személyt ismerjék meg – el kell oszlatni a kételyeiket, félelmeiket.

Ennél az ünnepnél különösen szükséges a ráhangolódás, a megfelelő felkészülés, hogy az ajándékot, örömet hozó Mikulásból nehogy ijesztő rémalak legyen.

A bölcsődében napokig készülünk a fogadására, elsősorban sok mese és dal segítségével.

A több napos készülődésnek köszönhetően a várva várt vendég érkezésekor a gyerekek egyáltalán nem féltek a nagyszakállú öregapótól, izgatottan várták a már sokat emlegetett puttonyban rejtőző ajándékokat. Kisgyermeknevelőink erre a napra is mesejátékkal készülnek a gyerekeknek.

Luca napja: december 13.

Búzát ültetünk faládába, ami karácsonyra kihajt. Megfigyeljük növekedését, hazavihetik, díszíthetik vele az ünnepi asztalt. Egyszerű kotyolós játékot játszunk a gyerekekkel, a mondóka ritmusára elszórjuk a szalmát a bölcsőde udvarán.

JANUÁR

- Jeles napok:

Vízkereszt napja: január 6.

Leszedjük a karácsonyi díszítést, még egyszer gyertyát gyújtunk.

Komátalazás (Süssünk, süssünk valamit, ...)

A „nagy sütések” hónapja a január bölcsődénkben. Ilyenkor az időjárás miatt is többet tartózkodunk a csoportszobában és több idő jut elmélyülni egy-egy tevékenységben is. Minden gyermekcsoportban gyúrnak, szaggatnak, sütnak valamit. Linzerkarikákat, pogácsát, kenyeret, mézes süteményt, majd az elkészült finomságokat tányérokra rakják és várják vendégségbe a bölcsőde „lakóit”. Az elkészült süteményekkel ellátogatnak egymás csoportjába, megismerik az ottani gyermekeket, felnőtteket. Ilyenkor az egész házat bejárják a gyerekekkel, bekukkantanak az irodákba, a konyhára, mindenkit köszöntenek, kínálnak, ismerkednek a bölcsőde környezetével.

FEBRUÁR

-Jeles napok:

Gyertyaszentelő napja: február 2.

Ismert jósló nap. Ha a medve kibújik a barlangjából, s napos időben meglátja saját árnyékát, visszabújik, mert még hosszú lesz a tél. Ehhez kapcsolódva árnyékbújócskát játszanak a gyermekek: megkeresik árnyékukat, és krétával körberajzolják.

Beszélgetnek a medve életmódjáról és egyéb erdei állatokról. Medvebarlangot készítenek ágakból, medve figurát gyapjúból. Medvés énekeket énekelnek, játszanak.

Medvés plüssökből kiállítást készítünk, a gyerekek is elhozhatják kedvenc medveplüssüket.

Dorottya nap: február 6.

Farsangoló nap. A farsang a tél és a tavasz küzdelmének szimbolikus megjelentetése is egyben, a tél búcsúztatása és a tavasz várásának ünnepe.

A bölcsődében találkoznak először a gyerekek és a családok farsangi ünnepekkel, a „más bőrébe bújás”, az átváltozás lehetőségével. Az egyéb jelmezek és maskarák, ennél a korosztálynál még idegenek és sok esetben rémisztőek is lehetnek.

Ezért arra törekszünk, hogy a jelmezek kényelmesek legyenek, ne takarják el a gyermekek arcát teljesen, könnyen le és felvehetőek legyenek, elsősorban olyan témát válasszanak, mely a gyermeknek is tetszik, szívesen viseli.

A beöltözést nem is tesszük kötelezővé, de igyekszünk mindenkit biztatni, hogy megtalálja a neki szimpatikus farsangi jelmezt. A hagyományoknak megfelelően pedig fánkot is esznek a gyerekek a zenés, énekes mulatság napján.

Zsuzsa napja – Február 19

A Zsuzsanna nap a tél végét és a tavasz közeledtét jelképezi a magyar néphagyományban. Ezen a napon számos szokás és hiedelem kapcsolódik a mezőgazdasághoz, az időjáráshoz és a szerelmesekhez.

“Pacsirta nap” néven is ismert, mivel ezen a napon szoktak először megjelenni a pacsirták.

Téli tevékenységek a csoportokban:

- beszélgetés a Mikulásról
- alkotótevékenységek készítése először Mikulás majd karácsonyi témában
- beszélgetés a karácsonyról
- adventi koszorú készítése
- karácsonyi díszek készítése
- hóesés esetén a hó tulajdonságainak megfigyelése, hógolyózás, szánkózás, hóember építés
- ünnepek után beszélgetés a karácsonyról, kinek hogy telt a szünet, miket kaptak ajándékba
- madarak etetése
- hideg meleg megtapasztalása

12.3 Tavasz

A tavaszi időszak a megújulás, frissesség és szépség időszaka. A fák rügyeket bontanak, a madarak kora reggel énekelnek, az ősszel elültetett virághagymák elkezdenek előbújni, egyre világosabbak a reggelek, és egyre több a napos idő.

A gyerekekkel ezeket a változásokat megbeszéljük, együtt örülünk, hogy ismét ébred a természet, rengeteg felfedeznivaló vár minket odakint, sok érdekes kinti tevékenységet tudunk ismét végezni, együtt készülődünk tavaszi programjainkra.

MÁRCIUS

Jeles napok, programok

- Gergely napja: március 12.

Gergely napi termésjóslás

A Gergely napjához kapcsolódó időjárás- és termésjóslások különösen fontosak voltak a magyar néphagyományban. A “Megrázza még szakállát Gergely” szólás például arra utal, hogy ezen a napon még havazhat. A népszokások között szerepelt a búza, rozs, hüvelyesek és a palántának való mag földbe tételére alkalmas időpont megjelölése is, mely a tavasz és a termékenység köszöntését szimbolizálta.

Ezen a napon faládákba, kis cserepekbe palántának való paprika, paradicsom magokat ültetnek a gyermekek. Tavaszköszöntő mondókákat, dalokat játszanak, bújócskáznak a szabadban.

- Sándor-József-Benedek napja: március 18-19-20.

A három meleghezó napja. Figyelik a természetet, beszélgetnek a tavaszi időjárásról. Ilyenkor ültették a krumplit, ezért állatokat barkácsolnak belőle, krumplinyomatot készítenek.

Ez a nap a gólyák visszatérésének napja is. A kisgyermeknevelők énekelnek, verselnek a gólyáról, beszélgetnek a költöző madarokról. Tavaszi virágokat keresgélnek, ismerkednek az ébredező természet szépségeivel.

- Húsvéti készülődés:

A húsvéti jelképeket, szokásokat a bölcsődébe is bevisszük a gyerekek közé, a természet ritmusát és a népi hagyományokat követve.

Ötvözzük a manuális játékokat, kézműves hagyományokat mesebeli elemekkel, és az alkalomhoz illő dekorációval, zenével ünnepi hangulatot varázsolunk. Megmutatunk új technikákat, egy-egy anyag sokféle felhasználását, megtapasztalását is biztosítjuk a gyerekek számára.

Megismerkedhetnek a tésztagyúrással, a kalácssütéssel, a tojásfestés számos módjával, illetve a tojásból készíthető különböző állagú anyagok, ételek formáival. Erősítve mindezzel a kreatív gyermeki látásmódot.

A húsvéti locsolás is szerepet kap, kedves mondókával játsszák el a nagyobbak e régi népszokást.

Minden évben élő nyuszival kedveskedünk a gyermekeknek, akit meg tudnak simogatni, etetni és aki elrejtí jó idő esetén az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobákban az apró húsvéti meglepetéseket minden gyermek számára.

Nagy örömünkre szolgál, hogy már saját nyuszija van a bölcsődének.

2020. júniusában megérkezett hozzánk Batu, a Napraforgó Bölcsőde terápiás jellegű nyuszija. A gyermekek a kisgyermeknevelőkkel közösen látogatják meg Batut, aki nagyon barátságos, szívesen fogadja a simogatásokat.

Batu vigaszt nyújt a síró kisgyermekeknek, így a beszoktatás alkalmával is szívesen jöttek fel a kisgyermeknevelők és a szülők a kicsikkel a nyuszihoz. Azóta is minden nap szívesen látogatják meg Batut a gyermekek.

A húsvéti készülődést immár a családokkal közösen tartjuk a bölcsődénkben, az elmúlt évek gyakorlatától eltérően. Minden évszakban van legalább egy családi program, mivel a Gyereknapi már szinte a nyári időszakra tolódik, szerettünk volna, hogy legyen egy közös program a tavaszi hónapokban is.

Választásunk a húsvéti előkészületekre esett, a délután közös csokitojás és csokinyuszi vadászattal indult, majd számos ügyességi játékot próbálhattak ki szülők és gyermekek is, volt kreatív kuckó, ahol főzött gyurmákból lehetett húsvéti formákat készíteni, vagy tojást díszíteni kartonból, ragasztással. A programon két élőnyuszi is részt vett, ők voltak a fő segítők, hogy az udvaron mindegy gyereknek legyen elegendő meglepetés tojás. Türelmesen és jól viselték a gyermekek simogatását, gondolkodását.

A családi délutánon mesejátékkal is kedvekedtünk vendégeinknek, melyet nagy örömmel fogadtak a kisgyermek és a szüleik egyaránt.

- Víz világnapja: március 22.

Március 22-e jó alkalmat teremt arra, hogy vízzel, a víz élővilágával foglalkozzunk, meséljünk róla, mit jelent számunkra a víz, mint az élet jelképe, szimbóluma, melyet joggal tekinthetünk az élet bölcsőjének.

A csoportszobákban vizes játékokat játszunk, vízben élő élőlényeket készítünk természetes anyagokból, megismerkedünk a vízi járművekkel. Tudatosítjuk a víz szerepét az emberek, növények, állatok életében. A vízi állatok mozgását utánozó játékos tornát végzünk.

Az aulában interaktív kiállítást készítünk vízi élővilág címmel.

ÁPRILIS

Jeles napok, programok:

- Bölcsődék Napja: április 21.

Hazánkban az első bölcsődét a pesti Bölcsőde Egylet nyitotta meg, 1852. április 21-én, a Kalap utcában. A Magyar Bölcsődék Egyesülete a 2000. jubileumi évben kezdeményezte, hogy megemlékezésként és tiszteletadásként legyen minden év április 21. a Bölcsődék Napja. Sok helyen ünnepelnek nyílt nappal, szakmai nappal, családi programokkal, munkatársak munkájának elismerésével. Bárhogyan is ünneplünk, büszkék vagyunk szép hivatásunkra és végezzük munkánkat minden nap a gyermekek és családok megelégedésére.

Intézményünk Bölcsődék Napja alkalmából pl.: Játékos Szakmai Vetélkedőt, kirándulásokat, csapatépítő tréninget vagy szakmai előadásokat szervez a szakdolgozók részére. Fontosnak tartjuk, hogy legyenek ilyen alkalmak egy munkahely életében, hiszen a városban 9 különböző bölcsőde működik, így a dolgozók többsége nem ismeri egymást. Jó alkalom ez a közösségi kohézió erősítésére, elvárásoktól mentes, önfeledt együttlétre, kikapcsolódásra egyaránt. Bölcsődék Napján kerülnek átadásra minden évben a „Kiváló szakmai munkáért” járó díjak, jutalmak.

- Szent György napja: április 24.

A néphagyomány az igazi tavasz kezdetét e naptól számítja. Számos szokás és hiedelem kapcsolódik e nevezetes naphoz. A néphagyományörző neveléssel, értékátadást, értékközvetítést kívánunk elérni. Megteremtjük az egyes ünnepek hangulatát, atmoszféráját, élményhez juttatjuk a gyermekeket az érzelmi nevelés, az élménypedagógia által. Hagyománykincsünkéből annyit adunk át a gyermekeknek, amennyit azok életkoruk szerint befogadni képesek.

A Szent György napján beszélgetünk Szent Mihály napjáról is, amikor szeptemberben betereltük az állatokat a legelőről. Most épp fordítva történik minden és ezen a napon kitereljük az állatokat a legelőre.

Újra előkerülnek a síkbáb állatok, készítünk bárányokat, teheneket, mondókázunk az állatokról, énekelünk róluk, majd kivisszük az udvarra az elkészített hurkapálcás figurákat és beletűzzük a homokozóba, a földbe, legelővé varázsolva ezzel a játszódvart.

- Húsvéti készülődés

A Húsvét ünnepköréhez kapcsolódó játékok, hagyományok a március hónapnál leírtak szerint történnek, amennyiben Húsvét áprilusra esik, akkor az ott leírt tevékenységeket ebben a hónapban végezzük.

MÁJUS

- Jeles napok, programok

- Anyák napja (május első vasárnapja)

Az ünnepségre már hetekkel korábban készülődünk mondókákkal, rövid versekkel, dalokkal az édesanyákról, nagymamákról. A legkisebbektől kezdődően, minden gyermek készít valami apró ajándékot erre a napra. A csecsemőknél egy kéz- vagy egy talp lenyomat gipszbe, só-liszt gyurmába, vagy festékből, a nagyobbaknál ujjfestések, krumpli nyomdázások, színezések, ragasztások, magokkal való díszítések kerekednek ki az apró kezek nyomán.

Ezek az alkotások azért olyan értékesek, mert kizárólag a gyerekek készítik, kisgyermeknevelői segítség nélkül. A kisgyermeknevelők nem javítják ki, szépítik meg az alkotásokat, minden egyes darab önmagáért beszél.

Az édesanyákat a gyermekek egyesével köszöntik, megteremtve a kellő hangulatot és körülményeket.

-Madarak és fák napja (május 10.)

Fa csemete vagy bokor ültetése (természetesen csak olyan növényeket ültetünk a bölcsődébe melyeknek egyetlen része sem mérgező és nincsenek rajta tövisek)

A bölcsőde udvarán élő madarak megfigyelése, etetése, kreatív játékok és piknikezés az udvaron.

- Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)

A bölcsődékben az év minden napján a gyermekek körül forog a világ, de különösen igaz ez Gyermeknapon.

A csoportokat és az udvart ilyenkor színes szalagok, zászlók díszítik, vidám zene szól, terített asztalok és számos meglepetés, program várja a bölcsődébe járó gyerekeket, szülőket, nagyszülőket, rokonokat.

Például egyenruhás tűzoltók mutatták meg a kicsiknek a tűzoltóautót, kipróbálhatják a locsolócsövet, vagy beülhetnek egy igazi rendőrautóba, több alkalommal látogatott hozzánk már mentőautó és busz is, vagy épp traktor, markoló.

Állatsimogató az egyik legnagyobb siker, amikor csak lehetőségünk van meghívunk olyan szervezeteket, akiknek van kézhez szoktatott, szelíd, természetesen védőoltásokkal rendelkező állataik. A gyermekeknek és szüleiknek is maradandó élményt nyújt az állatokkal való ismerkedés, ilyenkor tájékozódhatnak az egyes állatfajták tartásával kapcsolatban, (legyen szó tengeri malacról, nyúlról, kutyáról), a programon résztvevő szakemberek minden kérdésre szívesen választ adnak, megosztják tapasztalataikat.

A tornaszobában vagy jó idő esetén az udvaron, minden évben mesejátékkal készülnek a kisgyermeknevelők.

Az játszóudvart különböző szinterekre osztjuk, van kézműves kuckónk, palacsinta, pizza és pogácsabüfénk, fagylat, népi játékok, arcfestés és lufihajtogatás, légvár. Igazi falunapi forgatagot varázsolunk ilyenkor a bölcsődénkbe.

Minden évben táncos, zenés programot is szervezünk.

Valamikor modern táncos előadást láthatnak a családok, de volt már több alkalommal néptáncbemutató és táncház is.

A bölcsőde előterében a gyermeknapi ünnepség hetében az apróságok alkotásaiból színvonalas kiállítást rendezünk.

Tavaszi tevékenységek a csoportokban:

- A természet változásainak megfigyelése
- Magaságysok kialakítása
- Magok ültetése, csíráztatás
- Madarak megfigyelése
- Húsvétra, Víz világnapjára, Föld napjára készülődés
- Tavaszi virágok, fa ábrázolása különböző technikákkal,
- Festés újjal, szivaccsal, ecsettel, tojásfestés, tépés, ragasztás
- Nemzeti színű zászló és kokárda színezése, készítése különféle technikákkal
- Készülődés Anyák napjára

12.4 Nyár

JÚNIUS-JÚLIUS-AUGUSZTUS

A nyári időszak a feltöltődés, kikapcsolódás időszaka. A gyermekekkel töltött idő is kötetlenebb, több idő jut a szabad játéktevékenységre, az udvaron töltött időre.

Időjárástól függően már a reggelit is a teraszon fogyasztják a gyerekek. Bővül az udvari játékok köre, nemcsak nagymozgásos, hanem asztali játékokat, szőnyeget mesekönyvekkel, konstrukciós játékokkal is kiviszünk, valamint vizezős játékokat is játszunk. Ez a hónap nagyon gazdag friss gyümölcsökben és kedvez a piros gyümölcsöknek is.

A nagy gyümölcskavalkád lehetőségét kihasználva bevonjuk a szülőket is a gyümölcsbeszerzésbe és mi is biztosítunk sokféle új ízt és gyümölcsöt, melyekből gyümölcssalátát készítünk, zöldségekből és gyümölcsökből különböző kompozíciókat rakunk ki és faragjuk meg őket, így még nagyobb kedvet ébresztve az elfogyasztásukhoz. A puhább gyümölcsöket össze is turmixoljuk frissítő nedűként fogyasztva őket.

A folyadékpótlásról folyamatosan gondoskodunk, a vizet árnyékos helyen, az udvaron helyezzük el.

Az átlagosnál több játékot biztosítunk: a plédeken, asztalokon konstrukciós játékok, gyurma, rajzeszközök, szerepjáték kellékei stb. vannak kirakva, vizes játékokat játszunk, a homokozóban formázunk, várat építünk, sütünk, főzünk, a nagyobb gyermekekkel rövidebb sétákat teszünk. A nagy hőségben az udvaron kialakított páraakapu is szolgálja a gyermekek lehűlését.

Ebben az időszakban van a bölcsődék 4 hetes leállása is. Akik nem tudják megoldani ezen idő alatt a gyermekük felügyeletét, ügyeletesen nyitva tartó bölcsődékben tudják az ellátást igénybevenni.

A leállás első hetében egy hét nyári testvértábort biztosítunk bölcsődés gyermekeinknek és a 7. életévet be nem töltött testvéreknek. A szolgáltatás térítésköteles, minden évben 20-30 fő igényli a tábor.

Szakmai dokumentációt, beszerzéseket, felújításokat, aktuális feladatainkat a nyári időszakban is ellátjuk.

Az újonnan felvételt nyert gyermekek szüleinek a nyári időszakban tartunk szülői értekezletet, ahol minden fontos információt megkapnak a gyermekük bölcsődei ellátásával kapcsolatban.

A leállás időtartama alatt kerül sor az egész épületben az éves nagytakarításra is.

13 TEREPTANÁRI FELADATOK

Terepintézményként részt veszünk a ELTE-TÓK Csecsemő és kisgyermeknevelő BA szak hallgatóinak gyakorlati képzésében, valamint a PTE-SZESZI szakgimnázium és a Boldog Salkaházi Sára Technikum tanulóinak a képzésében. Megfigyelik az itt folyó szakmai munkát, segítséget kapnak és elsajátítják a kisgyermeknevelői feladatokat, tanulmányaik során szakképzett tereptanárok mentorálják őket.

Duális képzőhelyként a gyakorlati oktatás lebonyolításában is részt vállalunk, ezenkívül óraadói feladatokat lát el az intézményvezető, az intézményvezető helyettes és a szaktanácsadó.

14 SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

Bölcsődénkben szakkönyvtár található, számos módszertani útmutatóval, szakkönyvvel rendelkezünk. Ezek minden szakdolgozó számára elérhetők, önképzésükhöz sokféle anyagot biztosítunk.

Nemcsak papíralapon, online is lehetőség van a szakirodalmak elérésére.

Bölcsődénkben már minden csoportban rendelkezésre áll laptop, internethozzáférési lehetőséggel a kisgyermeknevelők részére.

15 TOVÁBBKÉPZÉSI FELADATOK

Házi továbbképzéseket szervezünk havi rendszerességgel a szakdolgozók számára. A megbeszélések témája mindig valamilyen szakmai probléma, érdekes eset, melyek segítik a professzionális munkavégzést, emellett tapasztalatcserékre is lehetőséget teremt. Továbbá akkreditált továbbképzéseken vesznek részt a bölcsőde dolgozói. A szakmai továbbképzésekhez szükséges a szakdolgozók regisztrációját elvégezni a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet és a Családbarát Ország Nonprofit Szervezet honlapjára, ez alapfeltétele a meghirdetett továbbképzésekre való jelentkezésnek. A bölcsődevezető köteles vezetőképzésen részt venni a kinevezését követő egy éven belül, majd két évente ismételtet letenni a vizsgát. A bölcsődevezető feladata továbbá továbbképzési tervet készíteni és segíteni a dolgozókat a regisztráció és a jelentkezés folyamatában.

A továbbképzési kötelezettségeket a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról tartalmazza. A Magyar Bölcsődék Egyesülete által elérhetőek a szakmai továbbképzések, munkakörhöz kötött, és szabadon választható képzések egyaránt. (6ⁱ) A paletta színes, változatos, érdekes témákból áll össze. A fent említett rendelet megengedi, hogy a szabadon választható képzősekből gyűjthető krediteket munkakörhöz kötött képzésekkel váltsuk ki. Bölcsődénk szakdolgozói szívesen élnek ezzel a lehetőséggel a minél színvonalasabb szakmai munkavégzés érdekében.

A bölcsődevezető és a bölcsődevezető helyettes figyelemmel kíséri, vezeti, ki holt tart a pontszerzéseken, hogy mindenki eleget tehessen továbbképzési kötelezettségeinek.

3. táblázat: Kisgyermeknevelők továbbképzési kötelezettsége

Megszerzendő összes pont/ Továbbképzés területei	Középfokú végzettség esetén	Diplomával rendelkező munkavállalók esetén
	60 pont	80 pont
Kötelező	12 pont	16 pont
Munkakörhöz kötött	24 pont	32 pont
Szabadon választott	24 pont	32 pont

ÖNKÉPZÉS

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. A sokrétű munka színvonalas ellátásához elengedhetetlen a folyamatos fejlődés. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmez kiadványokat, Internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket, valamint szakmai kiskönyvtárat.

Bölcsődénkben mindig nagy hangsúlyt fektettünk az egész életen át történő tanulás kiemelt fontosságára. Kisgyermeknevelőink számára természetes, hogy tudásukat folyamatosan szükséges frissíteni. Számos esetben előfordul, hogy egy adott továbbképzési időszakban szükséges pontok megszerzését egy újabb képesítés megszerzésével váltják ki.

16 GYAKORNOKI PROGRAM BÖLCSŐDÉNKBEN

A gyakornoki rendszer működtetése a bölcsődében a Gyakornoki szabályzat alapján történik, melyben a gyakornoki idő megállapításának feltételei, a gyakornokok és a mentoraik feladatainak meghatározása, minősítő vizsgával kapcsolatos előírások, szükséges dokumentumok teszik lehetővé a tervszerű, átgondolt gyakornoki program működtetését. A 2011. évi CXCV. a nemzeti köznevelésről c. törvény 64§ (2) bekezdése alapján:

(...) pedagógus munkakörben foglalkoztatottakra a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény (Kjt.) gyakornokra és gyakornoki időre, továbbá az előmeneteli és intézményrendszerre, minősítésre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatóak.

Különbséget kell tenni tehát a Kjt. szerint feladatot ellátó középfokú és felsőfokú OKJ képesítéssel rendelkező kisgyermeknevelő gyakornoki idejének tervezése, valamint a főiskolai végzettséggel rendelkező pedagógus munkakörben foglalkoztatott gyakornoki rendszerének működtetése között.

17 AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS ALAPJAI A CSECSEMŐK, A TIPEGŐK ÉS A KISGYERMEKEK TEKINTETÉBEN, AZ ÉTKEZÉSEK FAJTÁI, KÖRÜLMÉNYEI, MÓDSZEREI

A bölcsődei ételmezés során a *korszerű csecsemő-és kisgyermektáplálási elveket* kell figyelembe venni. A gyermekeknek és a bölcsődében dolgozó felnőtteknek külön étlap szerint kell főzni. A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozásügyi előírásokat a 37/2014. és a 36/2016. EMMI rendelet szabályozza. A bölcsődei étlap összeállítása ennek megfelelően, szakképzett dietetikus és ételmezésvezető által kerül kiírásra. A törvény az étrendtervezés szabályainál meghatározza, hogy egymást követő kétszer tíz ételmezési nap főétkezéseiben egy ételsor csak egy alkalommal fordulhat elő, és a változatossági mutató a meleg étkezések vonatkozásában ne legyen kisebb 60-nál, továbbá, hogy állati eredetű fehérjeforrást minden főétkezésnek, bölcsődei étkeztetés esetén az egyik kísétkezésnek is tartalmaznia kell.

Bölcsődei étkeztetés esetén az előírt napi energiaszükséglet 75 %-át napi két fő- és két kísétkezéssel, napi háromszori étkezésben az előírt napi energiaszükséglet 65 %-kát egy fő- és két kísétkezéssel, míg a napi egyszeri étkezés szolgáltatása esetén az előírt napi energiaszükséglet 35 %-át biztosítani.

A jogszabályban előírt tájékoztatási kötelezettség szerint a közétkeztető az általa biztosított étkezéshez étlapot készít, melyet az étkezők, illetve szülők által jól látható helyen ki kell függeszteni. Az étlapon feltüntetjük minden étkezés számított sótartalmát, valamint az élelmiszerek jelöléséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott allergén összetevőket, illetve 2017. április 13.-tól minden étkezés számított energia-, zsír-, telített zsírsav-, fehérje-, szénhidrát-, cukortartalmát. A közétkeztetőnek a rendeletben meghatározottak szerint adagolási útmutatót kell készítenie, melyet az ételkészítés, valamint a tálalás helyén a tálaló személyzet által jól látható helyre ki kell függeszteni. A naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok tekintetében az étkeztetés típusa szerint meghatározásra került a naponta egy főre legalább biztosítandó tej, vagy annak megfelelő kalcium tartalmú tejtermék, a zöldség vagy gyümölcs (minimum egy adag nyers), és a gabona alapú élelmiszerek (legalább egy adag teljes kiőrlésű) mennyisége. A rendelet az egyes élelmiszerek és ételek vonatkozásában felhasználási előírásokat, korlátozásokat és tilalmakat fogalmaz meg, melyek szerint az 1–3 éves korcsoport részére 2,8% vagy 3,6% zsírtartalmú, a 3 év feletti korcsoport részére 1,5% vagy ez alatti zsírtartalmú tej biztosítandó –utóbbi 2015. november 1-től hatályos. Az italként kínált tej hozzáadott cukrot nem-, a tea pedig legfeljebb a nyersanyag-kiszabati előírás szerint megengedett mértékben tartalmazhat. A szükséges folyadék biztosítására étkezések között ivóvíz, illetve ásványvíz adható. A rendelet értelmében tejfől és tejszín kizárólag ételkészítéshez használható fel, bölcsődei étkeztetésben bő zsiradékban sült étel nem adható. Részletesen rögzíti továbbá a diétás étkeztetés szabályait is, mely szerint minden, szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő személy számára az állapotának megfelelő diétás étrendet kell biztosítani.

A bölcsődevezető, vagy az általa kijelölt személynek minden étkezés előtt megkóstolja az ételt és ezt dokumentálja. Az étlapot minimum háromhavonta minőségi és mennyiségi szempontból, ellenőrizi vagy ellenőrizteti a bölcsődevezető. A korszerű csecsemő és kisgyermektáplálás elveinek és gyakorlatának változásait a bölcsőde vezetője figyelemmel kíséri, és felhasználja a bölcsődei étkeztetésben. A krónikus betegség vagy táplálékallergia miatt diétára szorulókat ellátását a bölcsőde csak akkor vállalja, ha az étrendre vonatkozó előírásokat be tudja tartani.

A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelnek. Speciális étrend (pl. szemi-vegetáriánus, lakto-ovo vegetáriánus) szigorú szakmai feltételek teljesülése mellett vezethető be, a gyermekek megfelelő fejlődése érdekében.

A bölcsődében napi négy étkezés biztosított: reggeli, tízórai, ebéd és uzsonna. A Napraforgó Bölcsőde saját főzőkonyhával rendelkezik, innen látják el a csoportokat, illetve a Százszorszép bölcsőde gyermeki és alkalmazotti ételeit is mi készítjük. A főzőkonyha 200 adagos, ahol a napi főzés átlag adagszáma 168 adag.

Tízórai az esetek többségében gyümölcs, gyümölcslé vagy zöldség, zöldségléből áll. Reggelire és uzsonnára általában valamilyen kenyérféle kerül felkínálásra, reggeli esetében tejes itallal, uzsonna esetében teával. A reggelihez és uzsonnához mindig kínálnak valamilyen zöldséget nyers formában, esetenként zöldségkrémet. Ebédre meleg étel kerül felszolgálásra.

A bölcsődei étellemezés során külön étlapot állítanak össze a 20 hónaposnál fiatalabb, és a 20 hónaposnál idősebb gyermekek számára. Természetesen nemcsak az életkor, hanem az egyéni fejlettség is meghatározza azt, milyen ételt fogyaszt az adott gyermek.

Csecsemőtáplálás:

Bölcsődébe 20 hetes kortól vehetőek fel a gyermekek, amely időszak egybeesik az elválasztási időszak kezdetével. A bölcsőde orvosának feladata, hogy nyomon kövesse, értékelje a gyermek fejlődését és táplálását, és ha kell, az illetékes háziorvossal egyeztetve változtasson a csecsemőtáplálás gyakorlatát meghatározó szakmai protokoll szerint. A tápszer és a csecsemő egyéb ételei elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt kell biztosítani. A csecsemő edényeit (üveg) és evőeszközeit a többiekétől külön kell tárolni és mosogatni. A tápszer tárolása száraz, szellős helyen történjen. A különböző tápszerek eltérő felhasználási útmutatóira fokozatosan ügyelni kell. A Napraforgó Bölcsődében tápszert a szülő otthonról hozza, melyet a tejkonyhán, száraz, erre a célra fenntartott szekrényben, névvel, és bontási dátummal ellátva tárolnak. Szükség esetén itt történik a tápszer elkészítése is. Jelenleg nem látunk el csecsemő korú kisgyermeket, így tápszer készítése nem indokolt. A csecsemő csoportban a legfiatalabb gyermek 1 éves, aki azonban fejlettségi szintjének köszönhetően darabos főzeléket fogyaszt, ölben étkezve. Csecsemő csoportban két módon történik a gyermekek étkeztetése.

Azok a gyermekek, akiknek a mozgása még nem olyan fejlett életkorukból adódóan vagy nem ér le a lábuk az asztalnál lévő székekről, emiatt ülésük bizonytalan, ők ölben étkeznek. Ebben az esetben a kisgyermeknevelői asztal kerül megterítésre, saját kisgyermeknevelőjük öléből fogyasztják el a táplálékot. Azok a kisgyermekek, akik biztosan ülnek, asztalnál étkeznek. 20 hónapos kor alatt elsősorban főzelékek jelentik a menüt számukra.

A konyhán figyelembe veszik fejlettségüket, így a gyümölcsöt kisebb, vékonyabb darabokra szeletelik, főzeléket kissé pürésítik.

Kisgyermektáplálás:

20 hónapos kor feletti gyermekek számára külön étlap kerül összeállításra. Itt már a főzelékek mellett, felnőttesebb ételek is megjelennek: levesek, rakott zöldségek stb. A bölcsődében a reformkonyha néhány eleme is megjelenik, ezzel is elültetve az egészséges táplálkozás alapjait már kora gyermekkorban: hajdina, köles, bulgur. Nagycsoportban a gyermekek kisasztalnál ülve étkeznek, részt vesznek a terítésben, önállóan öntenek kancsóból, merítenek az ételből, próbálkoznak a villa használatával.

18 FELHASZNÁLT IRODALOM

- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 36/2016. (XII. 8.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet módosításáról
- Magyar Bölcsődék Egyesülete _alapprogram
- Círóka Maróka Szöveggyűjtemény
- Forrai Katalin: Ének a bölcsődében

19 MELLÉKLET

1. sz. melléklet –Bölcsődei házirend

Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény

9700 Szombathely, Bem J. u. 33.

Tel: +36 (94) 501-550 • Fax: 501-578

H Á Z I R E N D

Bölcsőde címe:	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
	<u>Napraforgó Bölcsőde</u>
	9700 Szombathely, Bem J. u. 33.
Telefon:	94/501-551
Intézményvezető:	Sebestyén Bianka
Intézményvezető székhelye:	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
	9700 Szombathely, Bem József utca 33.
Telefon, e-mail:	94/501 – 551 sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu
Bölcsődevezető:	Panker-Tasnádi Andrea
Telefon, e-mail:	94/501-578 tasnadi.andrea@ebi.szombathely.hu
Gyermekvédelmi felelős:	Péter Anita
Telefon, e-mail:	94/501 – 550 peter.anita@ebi.szombathely.hu
Gyermekjogi képviselő:	Turi Renáta
Telefon, e-mail:	20/489-9635 renata.turi@ijb.emmi.gov.hu
Az intézmény fenntartója:	Szombathely MJV Önkormányzata
	9700 Szombathely, Kossuth L. u. 1-3.
	Telefon: 94/520-100
	Elérhetőség: Egészségügyi és Közszolgálati Osztály
	Osztályvezető: Vinczéné Dr. Menyhárt Mária
	Email: vinczene.Maria@szombathely.hu

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője terjeszthet elő a bölcsőde által kiadott formanyomtatványon. A kérelmet a bölcsőde vezetőjéhez kell benyújtani.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a gyermek törvényes képviselőjével megállapodást köt az alábbiakról:

- az ellátás várható időtartamáról
- a fizetendő étkezési és gondozási személyi térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról.
- a szolgáltatások formájáról, módjáról.

A gyermekek jogai:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez.
- Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátásban részesüljön.
- A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- Emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban – nevelésben részesüljön. (1997.évi XXI.tv. 6 §)

A szülők jogai és kötelességei:

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését – gondozását bízta,
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét, Megismerje a nevelési – gondozási elveket,
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,

- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,
- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- A fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- Az intézmény házirendjét betartsa. (1997. évi XXI.tv.12. §)

Intézmény által nyújtott szolgáltatás:

- A bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű nevelés-gondozás,
- Napi négyzeri étkezés, nyugodt alvás, pihenés feltételeinek biztosítása
- Gyermekek szabadlevegőn tartózkodásának biztosítása, egészséges életmód feltételeinek biztosítása
- Életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő játéktevékenység, megfelelő készségfejlesztés biztosítása
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében gondozásba ágyazott habilitáció, rehabilitáció segítése.

A gyermek számára nyújtott szolgáltatások módja:

- életkorának megfelelő gyermekcsoportban a szükségleteinek, igényeinek, fejlettségének megfelelően kialakított napirend a kisgyermeknevelő egyénre szabott nevelő gondozó munkáján keresztül biztosítja a gyermek fejlődését, személyiségének kibontakoztatását

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetén, ha a gyermek a 6. életévét elérte.
- a bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.
- a gyermek bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartás zavara miatt veszélyezteti a többi gyermek egészségét.
- a házirend súlyos megsértése esetén.

Nyitvatartás: A bölcsőde munkanapokon 6.00 – 18.00-ig tart nyitva.

A kisgyermeknevelők 6.00-17.00-ig csúsztatott munkarendben dolgoznak.

A gyermekek fogadása ebben az időszakban történik.

1. A bölcsődébe munkanapokon reggel **6.00 – 10.00 óráig** érkehetnek a délelőtti folyamán a gyerekek. **A reggeli 8.00-8.30-ig tart.** Kérjük, amennyiben lehetőségük engedi, a gyermekek átadása az étkezés előtt vagy után történjen, mivel a kisgyermeknevelő ebben az időben egyedül felügyeli a csoportban étkező gyermekeket! A gyermekek hazavitelére közvetlenül az étkezések után **12.00 órakor**, illetve **15.15 – 17.00 óráig** van lehetőség. **Egyéni igény jelzése esetén** a gyermeket **5.30 órától** tudjuk fogadni, valamint a gyermekek felügyeletét, nevelését-gondozását **18.00 óráig** tudjuk biztosítani.
2. A bölcsődéből a gyermeket csak a szülői felügyeletet gyakorló személy, vagy az általa írásban megbízott, legalább 18. életévét betöltött személy viheti el.
3. Bölcsődébe érkezéskor, amíg a szülő a gyermeket át nem adja a kisgyermeknevelőjének, illetve távozáskor, miután a szülő gyermekét átvette, a bölcsőde egész területén **a szülő viseli a teljes felelősséget gyermekéért.**
4. A bölcsődei öltözőszekrény csak a gyermek ruhájának tárolását biztosítja. A bölcsődébe behozott, otthagyt **tárgyakért nem tudunk felelősséget vállalni.**
5. A bölcsődébe csak **egészséges gyermek** hozható. A közösség egészsége érdekében a 37, 5 °C és ennél magasabb hőmérsékletű vagy antibiotikumos kezelés alatt álló, illetve fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. **A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell! Betegség után a gyermeket csak orvosi igazolással tudjuk fogadni! (15/1998.(IV.30.) NM rend. 38.§)**
6. A gyermek napközbeni megbetegedése esetén a kisgyermeknevelő haladéktalanul értesíti a szülőt, vagy ha őt nem sikerül elérni, akkor a szülő által előzetesen pontos címmel és telefonszámmal megadott hozzátartozót, aki köteles mielőbb gondoskodni a gyermek elviteléről.

7. A térítési díj elszámolása érdekében a szülő köteles gyermeke bármilyen okból eredő távolmaradását a hiányzás kezdő napján 8.00-ig bejelenteni! **A szülő abban az esetben is köteles gyermeke hiányzását jelezni, amennyiben mentesül az étkezési vagy személyi térítési díj fizetése alól.**

8. A szülő a gyermek bölcsődei beszoktatása alatt a gyermekével együtt a csoportszobában tartózkodhat, de csak olyan tevékenységet folytathat, amely sem a saját sem a többi gyermek nevelését/gondozását nem zavarhatja!

A beszoktatási időn túl, a kisgyermeknevelővel előzetesen egyeztetett időpontban lehetőség van a gyermek bölcsődei látogatására.

9. A gyermekkel kapcsolatos észrevételeket, kérdéseket, problémákat a kisgyermeknevelőkkel való **személyes találkozás** során, az intézmény által meghatározott napokon, **fogadóórán** vagy a **családi füzetbe** történő bejegyzéssel lehet megtenni, valamint negyedévente szülőcsoportos megbeszélésen, ahol a kisgyermeknevelővel személyes beszélgetésre van lehetőség.

10. **Az étkezési és a személyi térítési díjat banki átutalással kell befizetni. Az utalást a számla kiállítását követő *nyolc napon* belül köteles a szülő kiegyenlíteni. Amennyiben a szülő a fizetési határidőn belül nem teljesíti fizetési kötelezettségét, a gyermeket a befizetés elmulasztását követő naptól nem tudjuk fogadni!**

11. A bölcsőde alapfeladata körébe nem tartozó **szolgáltatásokat** csak térítés ellenében nyújt. Ezekre igény esetén külön megállapodást köt.

12. A gyermekcsoportokba, gyermekköltözőkbe **élelmiszert** behozni **TILOS!**

13. A bölcsőde egész területén és a bölcsőde udvarán a **dohányzás szigorúan tilos!**

14. A bölcsőde udvarára **kerékpárt behozni**, vagy az udvar területén **tárolni balesetveszélyes és tilos!**

15. A **babakocsikat** csak az erre kijelölt helyen lehet tárolni, más helyiségbe betolni vagy bevinni tilos!

16. A **bölcsőde nyári lezárását**, a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó állapítja meg.

Minden év április 21.-e vagy az azt követő első munkanap **Bölcsődék Napja** nevelés nélküli munkanap.

A **nyári lezárás** ideje alatt, és a **Bölcsődék Napján** igény szerint **ügyeletes bölcsődét biztosítunk.**

17. A **bölcsőde téli lezárása a két ünnep között történik.**

18. Az ellátás körülményeit érintő kifogások vagy egyéb sérelem esetén a **szülő panasszal élhet** a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény vezetőjénél.

A bölcsődében **Szülői Érdekképviselői Fórum** működik. A gyermekjogi képviselő elérhetősége a gyermekköltözőkben rendelkezésre áll.

A házirend hatálya kiterjed az intézmény valamennyi bölcsődéjébe járó gyermekekre és szüleikre, továbbá a bölcsőde valamennyi alkalmazottjára. A Házirend aláírásával egy időben lép hatályba, visszavonásig érvényes.

Szombathely, 2024.február

Sebestyén Bianka

Intézményvezető

Dr. Nemény András

Polgármester

2. sz. melléklet –Megállapodás

Megállapodás

Ikt.sz.: /2024.

Felvételi könyv száma: /2024.

Megállapodás

Mely létrejött egyrészről a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény (9700 Szombathely, Bem J. u. 33) – Napraforgó Bölcsődéje, mint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény, képviselőjében Sebestyén Bianka, valamint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény képviselőjében eljáró Panker-Tasnádi Andrea(továbbiakban Intézmény), valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

Fenntartó: Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Székhelye: 9700 Szombathely, Kossuth L. u. 1-3

Adószáma: 15733658-2-18

1. A bölcsődei ellátás helye: Napraforgó Bölcsőde

Címe: 9700 Szombathely, Bem J. u. 33.

2. Az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője:

Neve:

Születési neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

Szem. ig. száma:

3. A bölcsődei ellátást igénybe vevő:

Neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

TAJ száma:

4. Intézményben a bölcsődei ellátás kezdete: év hónap napjától

a bölcsődei ellátás megszűnésének időpontja: év hónap napjáig.

5. Ellátás időtartama:

- ☐ Határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig.
- ☐ Határozott időre: -ig biztosítja.

6. Bölcsődei ellátás a 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban Gyvt.) 42. §-a értelmében

42. § (1) A bölcsődei ellátás keretében - ha e törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

(2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

(3) Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

(4) A bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

(5) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

42/A. § (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

Szombathelyen a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 7 tagbölcsődéjében 538 férőhelyen, valamint 2 mini bölcsődéjében 14 férőhelyen biztosítja a Szombathelyen élő, valamint a Szombathelyi Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási megállapodás alapján a környező településekről érkező gyermekek számára. Jelenleg feladat-ellátási megállapodásunk van: Gencsapáti, Torony, Sé, Nárai, Vép és Ják települések önkormányzatával.

7. A bölcsődei ellátás megszűnésének esetei a Gyvt. 37/A. § értelmében:

- ☐ Határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam leteltével.
- ☐ Jogosultsági feltételek megszűnésével.
- ☐ Az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérvényezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában, a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.
- ☐ Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házi rendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei okai már nem állnak fenn.
- ☐ Abban az esetben, ha a jogosult az ellátást három hónapig bejelentés nélkül nem veszi igénybe.
- ☐ A jogosult halála esetén.
- ☐ A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 35.§ (1) értelmében, ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, a gyermek bölcsődei nevelésének, gondozásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a gyermek háziorvosának, az intézmény gyógypedagógusának, konduktorának, kisgyermeknevelőjének, a bölcsőde vezetőjének valamint abban az esetben, ha a család kapcsolatban van a család- és gyermekjóléti központ munkatársával, az ő a véleménye alapján - az intézmény vezetője a szülővel együtt, értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.
- ☐ Gyvt. 42/A. § (4) szerint meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

☐ A házi rend súlyos megsértése: A házi rend súlyos megsértésének minősül, ha a szülő a bölcsőde működési rendjét akadályoztatja. Ebben az esetben az intézményvezető gyermekvédelmi intézkedéseket is kezdeményezhet.

Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetéséről, valamint az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, vagy törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult vagy törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül, a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtó határozatáig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnéskor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed

- ☐ A térítési díj rendezésére,
- ☐ Az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károkra.

8. A bölcsődei ellátásunk a gyermek számára a 15/1998.(IV.30) NM rendelet 41. § (2) értelmében biztosítja:

☐ A bölcsődei módszertani szervezet (Magyar Bölcsődék Egyesülete) honlapján közzétett Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja alapján a bölcsődei ellátás keretén belül a nevelést és gondozást, és az ehhez kötelezően biztosítandó eszközöket és felszereléseket (15/1998. NM rendelet 11. melléklet).

☐ A gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítjuk a nevelés és gondozás feltételeit, a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét, a játéktevékenység feltételeit, a szabadban való tartózkodás feltételeit.

☐ A gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést. A bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően biztosítjuk saját főzőkonyháinkon.

A bölcsődei ellátásunk a szülő számára biztosítja:

- ☐ A házi rend megismertetését
- ☐ Az adaptációhoz szükséges időt és feltételeket.
- ☐ A tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről.
- ☐ Megismerhesse a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentációkat.
- ☐ Megismerhesse a gyermekcsoport életét, napirendjét.
- ☐ Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon.

- ☐ Az intézmény működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot.
- ☐ A gyermekért az érkezése utáni átvételétől, a hazamenetele előtti átadásig a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény vállalja a felelősséget.

9. A tájékoztatási kötelezettséget a Gyvt. 33. §-a szerint valósítjuk meg: A személyes gondoskodás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. A személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, tájékoztatni kell:

- ☐ Az ellátás tartalmáról és feltételeiről.
- ☐ Az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról, a törvényes képviselő köteles az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és azokban történő változásokról 8 napon belül információt szolgáltatni.
- ☐ Az ellátásra jogosult gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a távozás és a visszatérés rendjéről.
- ☐ Az érték -és vagyonmegőrzés módjáról.
- ☐ Az intézmény házirendjéről.
- ☐ A panaszjoga gyakorlásának módjáról.
- ☐ A fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.
- ☐ A jogosult jogait és érdekeit képviselő Érdekképviselési Fórumról.

A szülő a tájékoztatás megtörténtéről a megállapodás végén aláírásával nyilatkozik.

10. A Gyvt. 146.§ - 151.§ alapján a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása személyi térítési díjának megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy más törvényes képviselő köteles, a jogviszony megkezdésének első napjától az intézménynek megfizetni.

A Gyvt.147.§ (2) alapján a bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására) valamint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

A Gyvt. 148.§-a alapján a bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza. A térítési díj mértékét minden év március 31-ig a fenntartó önkormányzat képviselő testülete határozza meg.

11. A gyermekétkeztetésére és a kedvezményekre, támogatásokra való jogosultság feltételei:

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani, azaz ingyenes étkeznek, ha

- ☐ A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ☐ Tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek,
- ☐ Családban 3 vagy több gyermeket nevelnek,
- ☐ Családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek
- ☐ Gyermeket nevelésbe vették
- ☐ Olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át,
- ☐ Támogatás igényelhető egyedi helyzetre való tekintettel, amennyiben a szülő írásban nyújt be méltányossági kérelmet az intézményvezető felé.

email: sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu

12. A bölcsődei étkeztetésért és gondozásért fizetendő személyi térítési díjat a szülő vagy a törvényes képviselő köteles határidőre megfizetni.

Az étkezési és a személyi térítési díjat banki átutalással kell befizetni. Az utalást a számla kiállítását követő nyolc napon belül köteles a szülő kiegyenlíteni. Amennyiben a szülő a fizetési határidőn belül nem teljesíti fizetési kötelezettségét, a gyermeket a befizetés elmulasztását követő naptól nem tudjuk fogadni!

Az étkezés reggelit, tízórait, ebédet és uzsonnát foglal magába.

A napi étkezési díj összege: .....Ft.

Az intézmény vállalja nevű..... gyermek .....(Taj száma) napközbeni ellátását, bölcsődei alapellátás formájában hétköznapiokon 6:00 – 18:00 óra közötti időtartamban. A bölcsődei ellátás térítés köteles. (SZMJV 11/1993. (IV.1.) rendelete alapján).

A bölcsődei ellátás esetében a gyermek családjában egy főre jutó rendszeres jövedelmet kell figyelembe venni. Ingyenes ellátásban kell részesíteni azon gyermekeket, akikre a 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt) 150.§ (5). (6) vonatkozik.

A Gyvt. 150. § (6) bekezdésében foglaltakon túlmenően térítésmentesen kell biztosítani az ellátást, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte.

A.....nevű gyermek után fizetendő személyi térítési díj összege: .....Ft/nap.

13. Amennyiben a szülő nem fizeti meg a térítési díjat, a következő hónaptól az intézmény vezetője felszólító levélben értesíti a szülőt a tartozásról. A felszólítást követően sem rendezett hátralék esetén az intézmény Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata felé továbbítja a rendezetlen számlát további intézkedésre. Személyi térítési díj túlfizetése esetén a túlfizetések a következő hónapban kerülnek jóváírásra, amennyiben a túlfizetés nem jóváírható, visszautalásra kerül.

14. Ha a szülő gyermekét betegség vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe, a bölcsőde vezetőjénél köteles bejelenteni a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést. Az étkezés lemondásánál a hiányzás első napját a szülő fizeti meg.

A lemondást minden reggel 8:00-ig tudják a szülők az irodában telefonon vagy személyesen megtenni. A bejelentést követő naptól a távolmaradás idejére mentesül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj fizetésének kötelezettsége alól a szülő vagy törvényes képviselő.

15. A bölcsőde nyáron 4 hétre, télen a két ünnep között zárva tart a fenntartó döntése alapján. A nyári zárás időpontjáról a szülőket február 15.-ig tájékoztatjuk. Nevelés-gondozás nélküli munkanap a bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik az azt követő legközelebbi munkanap. A nevelés nélküli munkanapra igény esetén ügyeletet tudunk biztosítani.

16. A szülői felügyeletet gyakorló személy a házirendet betartja, valamint együttműködik az ellátásban közreműködő személyekkel.

17. Bölcsődénk a Gyvt.35-36.§ alapján Érdekképviseleti Fórumot működtet, melynek munkájában a szülők, a dolgozók és az önkormányzat képviselője vesznek részt.

Az Érdekképviselői Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez. Az Érdekképviselői Fórumnak címzett panaszt az intézményvezetőnél kell benyújtani.

18. A szülő megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén panaszával az intézményvezetőhöz, valamint a fenntartóhoz fordulhat.

19. Az intézmény adatszolgáltatási kötelezettséggel tartozik KSH felé, és rögzíti a bölcsődei szolgáltatások felhasználását a Magyar Államkincstár Igénybe vevői Nyilvántartásában.

20. A szolgáltatás igénybevételéhez az intézmény megbízottja az alábbi adatokat kezeli: szülők/gyermek neve, lakcíme, születési helye, ideje, szülő munkahelye, személyi igazolvány száma, telefonszáma, email címe, a gyermek Taj száma.

21. A következő dokumentumok csatolandók a felvételi kérelemhez:

Munkáltatói igazolás (amennyiben munkavállalás miatt kérte a bölcsődei ellátást), jövedelemigazolás (amennyiben gondozási díj fizetésére kötelezett), lakcímkártya (szülő/gyermek), személyi igazolvány (szülő), oltási könyv-státusz vizsgálati lapok-Taj kártya (gyermek), illetve amennyiben a gyermek valamely egyéni határozattal rendelkezik, azt kérjük a bölcsődevezetőnek átadni.

21. Az intézmény beszámolót nyújt be a fenntartónak minden év január 31-ig írásban, a februári közgyűlésen az intézményvezető beszámol az éves tervek megvalósulásáról. A beszámoló a bölcsőde honlapján nyilvánosan elérhető. (<https://www.bolcsodeszombathely.hu>)

22. A személyes adataim kezeléséről (2011.évi CXII. tv. 5.§ (1), a 1993. évi III. tv. 20§ értelmében a tájékoztatást megkaptam. Az intézmény tájékoztatott az országos rendszerbe való jelentésről. (KENYSZI)

23. Aláírással kijelentem, hogy megismertem az intézmény adatkezelési tájékoztatóját.

Szombathely,   év   hó   nap

Szülő/gondviselő

Bölcsődevezető

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

Ezen szakmai programot Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény

Napraforgó Bölcsődéje

sámára

2025.01.01. –2027.01.01. terjedő időszakra készítettük.

A szakmai program annak visszavonásáig érvényes a fentiekben megadott időszakon belül.

**A szakmai programot Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése
a 21/2018. (II.14.) OSZB határozatával elfogadta.**

A fenntartói legitimáció után a program életbe lép.

Módosítása a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján történik.

Aktualizálása folyamatos.

A bölcsődővezető a szakmai programot áttekintette, aktualizálta, a szükséges módosításokat elvégezte, a benne foglaltakat tudomásul vette.

A Napraforgó Bölcsőde bélyegzőjének lenyomata:

Panker-Tasnádi Andrea
bölcsődevezető
